

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre ... 960 Lej

Fél évre ... 480 Lej

Negyed évre ... 240 Lej

Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,

vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Kiköszön Erdély

a maga szik pátriájából a nagyvilágba. A bércecs hegyek birodalmából Erdély felkerekedik, kimegy messzi külföldre, hogy a maga igazi arculatát bemutassa ott. A berlini Nevelésügyi Intézet elhatározta, hogy az erdélyi népek élő művészetét és annak történelmi emlékeit egy grandiózus kiállítás keretében mutatja be a német nagyközönségnek, főleg azonban a serdülő ifjuságnak. A kormány engedélyével az Erdélyben lakó nemzetek: románok, magyarok, németek hetekig tartó szorgos munka után összegyűjtötték azt az anyagot, amelyet az illető nemzet e célra kijelölt szakbizottsága alkalmasnak és érdemesnek talált arra, hogy népiük művészetét a nyugati metropolisban reprezentálja. A kiállítás e hó közepén nyílik meg és mindhárom erdélyi nemzet elküldötte már a kiállításra szánt anyagát.

Az erdélyi magyarság anélkül, hogy versenyezni akarna az egy hazában élő testvérmekkel, nyugodtan, biztossággal érzéskelkel bocsátja a külföld zsűrije elé művészetének, kultúrájának hevenyészve összeszedett és elmozdítható dokumentumait. Miért és érdeklődő szemek keresztütlésében ott büszkélkednek majd a szebbnél-szebb népi hímzések, szöttek, faragott és festett famunkák, butorok; színpompás s gazdag erdélyi magyar népviseletek gyűjteménye. Ott fog ragyogni a magyar kézmunkával készült ékszer, ötvösmunkák és ősi mágnásviseletek csoportja és nem kis feltűnést fog kelteni az a gazdag festmény és fényképgyűjtemény, amely Erdély tájait, néptípusait, építészeti és művészeti emlékeit ábrázolja. Felvonulnak a kiállításra mind azok a kultureredmények, amelyeket ez a szép országrész népei termeltek évszázadok során. Gyűjteményes gazdaságban táruznak fel mind azok a csodálatos szépségek, amelyeket így a külföld tárlatából tudunk csak kellőképpen értékelni. Itthon elmegyünk mellettük a megszokás érzékeltenséggel, de abban a pillanatban becses trofeumokként látjuk meg őket, amikor velük nemzeti kultúránkat akarjuk demonstrálni a külföld közvéleménye előtt.

A berlini kiállításán egymás mellett lesznek majd az erdélyi román, magyar és német nemzetek kultúraterjesztésének gyümölcsei. Jellegzetes népi produktumok, amelyeknek összehatása kiválóan alkalmas arra, hogy a nyugati világ város közönsége, tiszta képet kapjon Erdély kultúrnívójáról. Ez a kép meg fog győzni bennünket arról, hogy bátran sorozhatjuk magunkat a civilizált nyugati népek közé és ki fogja emelni a nyugati népek köztudatából azt a téves hiedelmet, hogy Erdély kultúrt tekintetben a Balkánhoz tartozik. Eredményes lesz ez a kiállítás úgy az erdélyi népek öntudata, mint Románia tekintélyének a külföld előtt való növelése szempontjából is. Az összehasonlító szemlélődés folyamán pedig kiderül majd, hogy az erdélyi magyarság évezredek kultúrája olyan érték, amellyel számolni kell nemcsak így, demonstratív külföldi relációkban, hanem idebenn, az ország határain belül, a népek egymáshoz való viszonyában is. Hagyományokban gyökerező és respektábilis értékű kultúra hever Romániában a meddőség partján, rövidlátás és nagyfokú nemzeti elfogultság kell tehát ahhoz, hogy ezt a ritka, drága kincset ne használják fel az ország

fejlődésének, felvirágoztatásának érdekében. Államférfiainknak, Románia kormányzó urainak Berlinbe kellene utazniok, hogy az erdélyi népek teljesítőképeségét, értékét felismerjék és megmérték. Nézzék meg az ország urai a

berlini kiállítást s az ott látottak alapján jelöljék ki azt a helyet, amelyet Románia kisebbségi népeinek szántak a közös haza kiépítésében. Bizonyosra vesszük, hogy az erdélyi magyarság helye a dolgozók első soraiban lenne.

Stresemann békiti Angliát Oroszországgal.

Az angol kormány fehér könyvben leplezi le a konfliktust.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) Stresemann azzal a szándékkal foglalkozik, hogy közvetítőleg lépjen fel Genfben az angol és orosz diplomaták között, mert nézete szerint Németországot földrajzi és diplomáciai elhelyezkedése alkalmassá teszi erre a szerepre. A külügyminiszterium arra törekszik, hogy a Wiesbadenben üdülő Csicserin külügyi népbiztost megnyerje erre a célra, vagy csök-

kentse Oroszország angol- és népszövetségellenes álláspontját.

Londoni jelentés szerint az angol liberálisok elhatározták, hogy az alsóház csütörtöki ülésén Lloyd George, Simon és Sinclair képviselők által szóvá teszik a kiélekedett angol-orosz viszonyt. Beavatott helyen kijelentették, hogy Chamberlain nem válaszol az orosz jegyzékre, azonban a szovjet aknarműkájának adatait fehérkönyvben terjeszti a nyilvánosság elé.

A kamara megszavazta a postacsek-törvényt.

Az összes pártok örömmel üdvözölték a javaslatot. — A diák-egyenruhák ügye a szenátus előtt. — Brătianu Vintila nagy beszéde a kamarában.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójától.) A kamara mai ülésén napirend előtt Buzetescu parasztpárti a hadi kártérítés felosztása ügyében szólal fel és megállapítja, hogy azt komoly kritériumok nélkül végzik. Florescu cuzapárti a zsidó társaságoknak erdőkitermelésre adott monopóliumáról beszél és támogatja Stirbey herceget, a bucovinai fatermelő társaság alelnökét. Iacobescu interpellációt jelent be az agrárreform beszarabíat alkalmazása ügyében, egy konkrét esetből kifolyólag. Kéri továbbá a pénzügyminisztert, nyújtson felvilágosítást a tisztviselők fizetésemelésének mérvéről. Florescu cuzapárti a volt hadifogoly tisztek előléptetése körül történt igazságtalanságok orvoslását kéri. Trancu-lasi törvényjavaslatot nyújt be a belügyminiszteri tisztviselők nyugdíjpénztárának létesítéséről. Áttérnek a napirendre és 133 szavazattal 2 ellenében részleteiben is megszavazzák a munka felügyeletéről szóló javaslatot. Ezután a kamara megkezdi a posta- és táviratvezérlőszolgálatról szóló törvényjavaslat vitáját. Brancovici előadó ismerteti a javaslat előnyeit. Raducanu parasztpárti üdvözli a javaslatot, amelynek a nemzetgazdaságra jó hatásai lesznek. Kéri az összes pártokat, fogadják el a javaslatot. Szükséges-

nek tartja azonban, hogy megfelelő személyzet képezzenek ki ennek a szolgálatnak az ellátására. Brătianu Vintila sajnálja, hogy ilyen fontos javaslatot, mint ez is, nem vesznek részletes vita alá a szekciókban. Ő már a liberális kormány távozásakor összegyűjtötte ennek a szolgálatnak a megvalósításához szükséges anyagot, de ezenkívül személyzet is szükséges, amelynek szakképzettséget kell szereznie. Kifogásolja, hogy a közlekedésiügyi miniszter nincs jelen és kérdezi, hogy az ő távollétében elfogadják-e módosításokat, vagy sem. A javaslatot megszavazza azzal a feltétellel, hogy a részletes vitánál tekintetbe vesszék megjegyzéseit. Trancu-lasi felszólalása után a kamara általánosságban elfogadja a javaslatot, amelynek részletes vitáját holnapra halasztották.

A szenátus mai ülésén megszavazták Mihăilescu külügyminiszternek a marhavész elleni intézkedésekről szóló párisi egyezményre vonatkozó javaslatát. Ghidonescu felhívja a figyelmet azokra a nehézségekre, amelyeket az iskolai egyenruha-kötelezettség ró a szülőkre és kéri a közoktatásiügyi minisztert, vegye revízió alá erre vonatkozó rendelkezését. Néhány kisebb rendkívüli hiteljavaslat megszavazása után az ülés véget ér.

Angol—olasz katonaság védi Sanghait.

Fegyverszünet készül a sanghaji és kantoni csapatok között. — Az idegenek menekülnek Kinából.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A sanghaji jelentések szerint az angol—olasz katonaság folytatja a védelmi vonalak kiépítését és a Sanghaji feletti dombokon négyszeres lövészárkerendszert épít ki. A tüzérség legnagyobb részét a nemzetközi negyedeken kívül helyezték el, ami ellen Sanghaji várparancsnoka tiltakozását jelentette be. Sanghajt egyébként százával hagyják el a külföldiek, mert attól félnek, hogy ha a kantoniak beveszik a várost, véres bosszút állanak a sanghajiakon. Tegnap azután nyolcvan angol állampolgár kért átutazási vizumot az orosz konzultól, hogy a szibériai vasutakon térjenek vissza Európába. Az orosz konzul azonban az angolok

nagy megdöbbenésére megtagadta a vizum megadását az orosz—angol konfliktusra hivatkozva.

A déli harctéren a helyzet változatlan. A Chicago Tribune szerint remélhető, hogy a délkínai hádjárat rövidesen befejeződik. A napokban a kantoniak és sanghajak fegyverszünetet kötnek. A sanghajak Sanghaji vámbevételének felét ajánlották fel a kantoniaknak, akik — hír szerint — ezen az alapon hajlandók a megegyezésre. Vu-Pej-Fu 50.000 főnyi hadseregével a kantoniakhoz pártolt át. Az esti jelentések szerint az északi és déli csapatok harcvonala körülbelül 150 mérföldnyire helyeződik el Sanghaitól, úgy, hogy a város nincsen közvetlen veszélyben.

Elkészült az állampolgársági póttörvény.

Titkok az egyszakaszos javaslat körül. — Az összes idegeneket jelentkezésre kötelezték.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A régen várt és igen nagy érdeklődéssel kísért egyszakaszos nacionalizációs törvénytervezet, amely az 1924-ben megszavazott nacionalizációs törvény hiányait, valamint az elmulasztott állampolgársági összeírás alkalmával kimaradt állampolgárok sérelmeit van hivatva pótolni, elkészült, azt a minisztertanács már letárgyalta s jóváhagyta s így hamarosan a parlament elé kerül.

A törvénytervezet elkészítésével Bucsan belügyi államtitkár volt megbízva azzal a megkötéssel, hogy az új törvény ki kell, hogy zárjon mindenféle visszaélést s elejét kell vegye annak, hogy esetleg az új összeírás révén jogtalanok kerüljenek be az állampolgárlajstromba.

A tervezetet megelőzte egy bizottság küldése, amely különösen a határ mentén és a csatolt területeken részletesen megvizsgálta az állampolgársági lajstromokat és pontosan informálódott a jogtalanul kimaradtak helyzetéről is. Ez a bizottság befejezte munkáját s beterjesztette jelentését a belügyminiszteriumnak s ezzel elhárult minden akadálya az új egyszakaszos törvénytervezet végleges formábaöntésének. A tervezet csak közvetve tartozott a belügyminiszterium hatáskörébe az ország biztonsága szempontjából, mert az jogkörileg az igazságügyminiszterium hatáskörébe tartozik. A tervezetet így nem a belügyminiszterium, hanem az igazságügyminiszterium nyújtja be a parlament elé.

Az egyszakaszos törvénytervezet tartalmáról nem sikerült még semmit sem megtudnunk, illetékes helyen azonban arról biztosították tudósítónkat, hogy lehetővé teszik a jelentkezést mindazoknak, akik az elmulasztott összeírásnál kimaradtak, akik felebbezésüket későn adták be az állampolgársági bizottság határozata ellen.

Szorosan ezzel a kérdéssel kapcsolatban a belügyminiszterium körrendeletet küldött széjjel az országba, amelyben felhívja az idegen állampolgárokat, hogy 15 napon belül jelentkezzenek az illetékes hatósági közegyeknél. A körrendelet szövege a következő:

„Figyelembe véve ellenőrző közegelnk jelentését, amelyből világosan kitűnik, hogy számos idegen tartózkodik az országban minden utazási okmány nélkül anélkül, hogy tartózkodási engedélyük volna; figyelembe véve továbbá, hogy általános közérdek meg tudni pontosan létszámukat, valamint ittartózkodásuk és alkalmaztatási körülményeiket s végül figyelembe véve az idegenekre vonatkozó ellenőrzési törvény és rendelet intézkedéseit, a belügyminiszterium elrendelet, hogy az összes idegenek, akik Románia határát átlépték 1918 december elseje után utlevél nélkül, valamint mindazok, akiknek nincsen utlevelük és nem kaptak szabad tartózkodási engedélyt, kötelesek 15 napon belül személyesen jelentkezni

városokban a sziguranacánál, községekben az illetékes csendőrségeknél.

A jelentkezők magukkal kell hozzák igazoló okmányait, melyekkel személyazonosságukat is igazolniuk kell (anyakönyvi kivonat, házasságlevél, keresztlevél, személyazonossági igazolvány, adófizetési nyugta, iskolai bizonyítvány stb.) Akik a kitűzött időn belül nem jelentkeznek, a törvény szigorával büntetnek. Megbüntetik azokat is, akik alkalmazásban tartanak idegeneket és megakadályozzák jelentkezésüket. Az illetékes közegyek a jelentkezőknek igazolványt állítanak ki az átadott okmányokról, mely igazolvány ideiglenes igazoló okmányul fog szolgálni számukra.

A rendelkezés életbeléptetéséről a egyes megyékben külön később intézkedik a belügyminiszterium. Az a terv, hogy fokozatosan, meggyéknként vigyék keresztül az idegenek jelentkezését.

Borzalmas bányalegrobbanás egy angol bányában.

Nyolcvan ember pusztult el a katasztrófában.

(Az Aradi Közlöny londoni tudósítójának távirata.) Az ebbvalleyi szénbányában légrobbanás történt, melynek méretei katasztrófálisak. Az áldozatok közül eddig 27 holttestet hoztak felszínre. Az áldozatok száma azonban valószínűen sokkal több, mint amennyire eddig gondoltak. Jelenleg még 61 ember

hiányzik, akiknek megmentésére ugyszólván semmiféle kilátás nincs.

Ujabb jelentés szerint a Walesben történt katasztrófális bányarobbanás kétszáz munkást temetett el. Megmentésükre semmi remény. Egész Anglia gyászolja a szerencsétleneket.

Elloptak egy tolvaj aradi urifit.

Egy ismert aradi uricsalád sarja elzűllött. — Rácírtályi lebuiban pénztárcát lopott.

(Arad, március 2.) Az aradi államrendőrség Zevelcutia nevű detektívje az éjszaka folyamán egy S. Herman nevű tizenhat éves fiut tartóztatott le, aki gazdag aradi családból származik és már évek óta a bűn lejtőjére lépett. A fiuval már többször volt dolga a rendőrségnek. Több ízben piaci tolvajlásokat követett el, de mindig megszüntették ellene az eljárást, mert a szülők kártalanították a meglopottat. S. Hermann később annyira lezűllött, hogy a rácírtályi lebuikban töltötte éjszakáit, ahol megismerkedett a város betörőivel, akiknek segédkezett is munkáikban. De még itt sem állott meg S. Herman. Alkoholista lett és a tizenhat éves fiut nem egyszer az uccsarából szedték fel részegen és vitték haza

szüleihez. A fiut a legszigorubb nevelés sem tudta jobb utra téríteni és fokról-fokra zűllött lefelé.

Tegnap éjszaka Zevelcutia detektív végigjárta a rácírtályi korcsmákat és egyikbe éppen akkor lépett be, amikor az ott lévő részeg emberek nagy lármával követelték a tulajdonostól ellopott tárcáikat. A detektív észrevette, hogy ugyanakkor a korcsmából egy fiu akar kisurranni. Letartóztatta és megtalálta nála a lopott tárcákat. A rendőrségre kísérte, ahol kiderült, hogy S. Herman, akit holnap átadnak a fiatalokúak bíróságának.

GYERMEK KOCSIK,
székek, játék- és bűrdíszmű-
áruk nagy választékban 1031
HEGEDUS cégnél

T A R C A.

Fekete völegények.

P. Gulácsy Irén regénye. — Három kötet. — Singer és Wolfner kiadása (Budapest).

Nyáron, Váradon az Astoriában, délután együtt ültem P. Gulácsy Irénnel. Arról beszélt a füledt, júliusi melegben, amely úgy megfekszi az embert a nagy házak között, hogy most készül a főmunkája.

— Történelmi regény — mondotta balkan és gondolkozva fujta maga elé a cigarettafüstöt. — A Dózsa-féle parasztlázadás. Ezeröttszáz eleje. Tudja, úgy hasonlít az a furcsa, zilált kor a Mához. Majdnem ugyanaz. A történelem megismétlődik. Erről van szó benne. Hat óra volt.

— Sietek — kelt fel az asztaltól. — Egy hónapom van még. Arra el kell készülnöm. Ilyenkor pedig a legjobb irni. Már nincs olyan meleg.

Nevetve, vidám öntudattal ment végig a váradí korzón haza, a Schlauch-park felé.

... És most hónapok múltán itt fekszik előttem a háromkötetes regény. A pesti kiadó cégjelzése némi ünnepélyességet is ad a dolognak. Mert mégis: Pest, Singer és Wolfner... mintha márkát ütne az ember könyvére.

Nehéz feladatot vállalt magára az író, a mikor hozzálatott ehhez a munkához. Történelmi regényt írni, visszamenni a múltba, amikor minden nap új és újabb kérdőjeleket táncoltat és szédülő szemek előtt: bátorság, de úgy visszamenni vagy négyszáz évvel a messzibe, illetve annyira közel, annyira a szemek, sőt csaknem a kezek elé tenni, kihámozni a pókhálóból és a hamis takarású selymekből

azokat a nagyon tragédiás velöket: több a mesterségbeli jártasságnál és gondos studiumok eredményénél. Ez már maga is művészet.

És ha valaki kezébe vette a könyvet, a melynek „Fekete völegények” címet adott a szerző, nem tudja letenni, míg a végére nem ért. Érdekessége — nem akar ez lekicsinylés lenni — vetekedik egy hatásokra s izgató fordulatokra épített bulvárregénnyel, anélkül azonban, hogy ezáltal bármit is veszítene a munka nagy irodalmi értéké. Mert nagy értéke a magyar irodalomnak a „Fekete völegények”. Benne lüktet a magyar faj végzetszerű, eirendeltetett, szenvedéses küzdése, ama fajé, amely Anteuszként új erőre kap és a fölresújtásoktól, hogy betöltse történelmi hivatását. Erős, markáns vonásokkal, ha talán kissé túlidealizáltan is rajzolta meg az író a regény főalakját Palotai Cibak Imrét, a bihari bölényt és Tomory Pált, de a többi figura is annyira él, annyira vérből és husból való ember, közelálló rokon, hogy szinte kikelnek a fehér lapokról és ott ágálnak az olvasó előtt valamely tompított világitásu szobában. Ulászló, Bakács, a terhelt Zápolyák, Szathmáry György és mind, mind mesteri portré. Az érdekesség és a jó korrajz mellett ez a harmadik főértéke Gulácsy Irén könyvének.

Tagadhatatlan, hogy az író nagy szeretettel veszi körül alakjait. Kissé magasabba állítja őket a mindennap szintjénél, de az talán csak arra való, hogy jobban megláthassa őket a mai ember. A problémáik is ugyanugyanazok, mint a ma emberéi, talán csak a körülmények, amik közt a milliók élnek, rosszabbak a mostaniaknál. A felmerülő szociális problémákat kissé mintha felületesen érintené, mert mikor ilyenekhez ér a szerző, igyek-

szik higgadt krónikás lenni. Sokkal otthonosabb — és ilyenkor zengő lira csapódik fel a sorokból — amikor az örök férfi szembe kerül az örök nővel. Teljes pompájában domborodik ki a szerző hatalmas írói ereje ilyenkor. Az örök emberi szenvedélyek lihegése, vadult tettek, vagy szelid, jó simulások ragyogó színekben gyönyörködtek az embert és oly skáláról tesznek tanúságot, amelyről csak elismeréssel lehet szólni. Emeli a regényt a mozgalmasság, amely szinte tombol a lapokon át, de a viharzó események egy ügyes rendező kezétől kapnak simitást és féket.

Volna némi kifogásolni való is, de ez inkább csak részletügy. Az első kötetben van egy pár jelenet, ami kissé „ifjusági regény”-szerűen hat, de ez az érzés, ahogy tovább olvas az ember lassan elolvad, akár a hó, ha nekikerekedik a déli szél. Nyelve erősen, jól magyar, csak az a kár, hogy néha az erre való nagy törekvés is észrevehető. Stílusán olykor megérzik, hogy figyelmesen olvasta Szabó Dezsőt, de ezek végeredményben olyan kis szépséghibák, hogy eltörpülnek a mű általános nagy vauleurjével szemben. Hatalmas, idöket s korokat átívelő, gyönyörű történelmi regényt írt P. Gulácsy Irén.

És még valami. Filmre kiválóan alkalmas ez a színes, mozgalmas regény.

Szokatlan ugyan itt, ezt egy kritika végére írni, de igaz. És ha véletlenül angolul íródott volna meg a „Fekete völegények”, ma már lázas buzgalommal dolgozna a dramaturgok hada Hollywoodban a „The Famous-Players-Lasky-Corporation”-nél, vagy a „Metro-Goldwyn”-nél, hogy filmszcenáriumot gyurjanak belőle. Fred Niblo, vagy Cecil B. de Mille pedig harsogó hangon dirigálnák a felvételeket a stúdióban. Föthy Ernő.

Gyermekrablással vádolt török hercegnő.

A néhai exszultán Budapesten élő fiának legújabb kalandja. — Török császárt mint éjszakai mulató-tulajdonos.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Medjidje török hercegnő, akit férje, Abdul Kadir török herceg, néhai Abdul Hamid szultán fia feljelentett a budapesti rendőrségen, hogy „elrabolta” gyermekeit a Boráros-tér egyik bérkaszárnájának földszintjén lakók egy háromszobás albérelti lakásában. A hercegnő a feljelentés miatt most az érdeklődés középpontjában áll. Különváltan, de nem elváltan él férjétől, a könnyelmű Abdul Kadir hercegtől és mióta belekerült a pesti botránykrónikába, egy kicsit utálja is az embereket. Állandóan otthon ül és regényeket olvas. Szép asszony a hercegnő. Arisztokratikus, fölényes és hüvös és — egyszerű. Aranyló szőke haja etonosra nyírott. Huszonöt éves. Szinte hangsúlytalan hangon mondja el kálváriáját tudósítónknak:

— Elraboltam gyermekeimet? Inkább: visszavettem őket. Kilenc hónapig nem láttam, mert ott hagytam őket férjemnél, én pedig elutaztam Törökországba Musztafa Kemalhoz és arra kértem: engedje meg visszatérésiinket és oldjon fel minket a császári ház tagjait száműző rendelet alól. Kemál azt a választ adta, hogyha elváltak az uramtól, hazajöhettek, de a gyerekek nélkül. Azok ugyanis Abdul Hamid unokái. Kemál válasza nem elégitett ki. Én nem válok meg a gyermekeimtől.

Németre fordítja a beszédet és energikusan mondja:

— Ausgeschlossen!

A hercegnő tehát visszajött Budapestre, de gyermekeivel mégsem találkozhatott. A herceg másik feleségével élt Hanum Meziettel, amit ugyan megengednek neki a török törvények, de Medjidjével annak idején úgy állapodtak meg, hogy nem vesz magának második feleséget. Medjidje tárgyalt a gyerekek ügyében a könnyelmű emberrel, aki fantasztikus ötletekre verte el minden pénzét.

— Leküzdtem ellenszenvemet — folytatja a hercegnő — most az Abdul Hamid után járó örökség rövidesen felosztás alá kerül, kíváncsi voltam, mihez kezd a pénzzel, hiszen gyermekeim neveltetésére kell gondolnom. Arról nem is beszélek, hogy a magyar bíróság 1200 pengő havi tartásdíjat ítél meg nekem és azt tőle, noha mindig van pénze, nem kapom meg. Mit gondol, mire akarja a pénzt felhasználni?... Mulatóhelyet akar magának vásárolni. Egy közönséges éjjeli mulatóhelyet. Hogy legyen neki háreme.

— A múlt héten beállított hozzám Hanum Meziét és magával hozta kisebbik gyermekeimet. Aladint. Elmondta, hogy a herceg elment Hódmezővásárhelyre egy esküvőre és pénz nélkül hagyta őket Pesten. Elmentem a lakására. A gyerekek napok óta reggel, délben, este korbászoltak. Rettenetes ellátottságban voltak. Az én két fiamat azonnal hazahoztam, Mezietnek pedig pénzt adtam, hogy táplálékot vásárolhasson kisleányának.

Beszólitja gyerekeit:

— Esturo! Aladin!

A gyerekek berohannak és kifogástalan magyarsággal üdvözlik a vendégeket.

A hercegnő különben szerényen él, csak attól fél, hogy egyszer csak beállítanak hozzá Abdul Kadir emberei és elviszik tőle gyermekeit, akik a Telepi-uccai állami elemi iskola rendszeres tanulói.

Mit mutat a tükre

Meg van-e elégedve bőrének állapotával, vagy kinézése aggodalmat okoz? Bőrének visszaadja természetes szépségét, ha egy tiszta szappant használ, mint a Kadum szappan. Bő habja mélyen be fog hatolni pórusaiba és minden bőrmaradéktól, amely naponta öszszegyül, kitisztítja.

Gyógyszerárakban, drogériákban és Matszerkereskedésekben kapható. Nagybani terakat STANDARD drogéria, Bukarest

Kadum szappan

Nehézségek a román—olasz tárgyalások körül.

Manoilescu államtitkár új utasításokat küldött Rómába.

(Az Aradi Közlöny buouresti-i tudósítójának távirata.) A Politica című lap értesülése szerint a román—olasz kereskedelmi tárgyalások bizonyos nehézségekbe ütköznek a tarifátelek precizizálása miatt, mivel Romániának még nincs végleges

vámtarifája. Manoilescu pénzügyi államtitkár a Rómában tartózkodó delegátusoknak megküldötte a szükséges adatokat a tárgyalások megkönnyítése végett.

A házasság válsága.

Amikor ház nélkül nincs házasság. — Hátha a férfiakban is hiba van? — Az asszony sorsa a házasesletben.

(Arad, március 2.) Az a szinte páratlan érdeklődés, amely a házasság válságáról megindított cikksorozatunkat elejétől kíséri, egyre nagyobb lesz és naponta egyre több hozzászólás érkezik a kimeríthetetlen témához. A mai levélcsomóból az alábbi hozzászólásokat közöljük:

Tisztelt Szerkesztőség!

Tanulságul és meheztartás végett a férj és családi boldogságot kereső nők számára, szíves engedelmmel leírom az én esetemet. Fiatalon özvegy sorsra jutottam s a múlt évek során egymásután jelentkeztek a komoly és nem komoly kérések. Ezek közül akadt egy, aki engem sem hagyott hidegen. Sajnos, azonban az illető nem volt garzon ember és így nem házasodhattunk össze. A sors kiszámíthatatlan szeszélye folytán rövid idő alatt elhárult minden akadály, de akkor az én emberem egy másik nőt talált, akinek háza is volt. Nyilván úgy gondolta, — és bizony nagyon sok férfi gondolkozik így — hogy házasodni csak házzal lehet, tény az, hogy engem faképnél hagyott és a szó építészeti értelmében is — megházasodott.

Tehát hölgyeim, mindenki, aki férjhez akar menni, igyekezzék minél előbb házat szerezni, mert mint az én esetem is mutatja — ha nincs ház, nincs házasság, ha van ház, van házasság. Ma már nem elég, ha a nő házias, házias is legyen, mert a házasulandók nem a nő értékét, hanem a telekkönyvi rovatokat nézik...

Tisztelettel: egy özvegy.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Néhány őszinte sorban fel akarom ujtani a „kétkező férjjeleltek” szeméit, hogy ne csak a nőkben keressék a hibát, hanem önmagukban is. A kétkező ur ugylátszik csak egyféle nőtipust ismer: amely bárokban, kávéházban, korszón igyekszik feltűnést kelteni. Leveléből kitűnik, hogy nem is veszi észre azokat a nőket, akik gavallérok nélkül, egyedül sietnek a hivatalból haza. Nem veszi észre az egyszerű ruhás, de tartalmasabb, igazabb, dolgozó nőket, mert a pazar tolették, költekező é-ct-

mód mögött dusabb hozományt szimatol. Próbálgon egyszer megfigyelni olyan nőt, aki nem paradézik selyemben-bundában, de viszont az árát meg tudja keresni becsületes munkával és ezt a nehezen szerzett pénzt meg is tudja becsülni. Vagy keressen olyanokat, akik öregedő édesanyjukkal megosztják a háztartás munkáját.

Ha jól megfontoljuk, épen ezek a „kétkező férjjeleltek” az okai a rossz házasságoknak, mert az ilyen, bárban nevelkedett nőktől vár boldog családi életet. Igaza is van ilyennek, ha nem nőül, mert bizony 6500 lejből „bár”-ra is, meg családra is tényleg nem telik.

Egy előfizető leánya.

Tisztelt Szerkesztőség!

A „temesvári fiatal asszony” helyesen jegyezte meg, hogy a házastársaknak meg kell tanulni a közös lemondást. Különösen a nő az, akinek sokat kell tűrni és szenvedni a házasságban, rá nehezedik a családi tüzhely fenntartásának és ápolásának minden gondja, de azt a sok bajt és küzdelmet nem szabad éreztetnie a férjével, a családapával, aki nehéz munkájából fáradtan tér haza otthonába. Így volt ez valaha régen, nagyanyáink korában. A háboru után megnőtték a nők igényei és a házasságban lemondás helyett ragyogni és uralkodni akarnak. Ezért kell felelősségre vonni a háboru utáni nőket.

Ne higgyék, hogy mindezeket egy meg-savanyodott vénleány kesergeti, vagy egy elhagyott asszony — 24 éves nő-vagyok, aki 18 éves korában szerelemmel ment férjhez egy könnyelmű emberhez és csakhamar kiábrándult. Második férjem egy háboruviselt 38 éves komoly kereskedő, pontos, rendszerető, szavahihető férfi, akivel közös erővel küzdünk, hogy jobb jövőt teremtsünk gyermekeinknek. Felte-ségek! Anyák! Nekünk nem kell táncolni, mulatni és mohón habzsolni az élet örömeit! Dolgozni és lemondani — ez a mi sorsunk. Tegyétek ezt szívesen, szeretettel, mert hiszen a gyermekekért teszitek.

Tisztelettel:

Egy vidéki kereskedő-asszony.

MAESTE

9 órakor

Filharmonikus hangverseny

Weil Magda hegedül.

Jegyek Sándor Ferencnél.

Művészet.

Nem nőülök.

(Szenes Béla szatirikus vígjátékának bemutatója Aradon.)

A mai kor bűnös összetétele az emberi modernkedés olyan mélységes vétkeinek alapszik, amelyeket ostromozni, ha nem is hálás, de föltétlenül üdvös, jótéteményt gyakorló téma. A konzervatív felfogás szigora a szónoklás és óvatosság példázatai közül kemény szavakkal kritizálja a jelen éra „modernség”-nek elkeresztelt hibáit — s a szintelen, rideg szavak eredménye egyenlő a bölcs prédikáció szokványos eredményével: a semmivel. De mennyivel több reményt ígér az az ostromozás, amely nem önti magára az intelmek papi szőröcsuháját, hanem csak könnyed, szinte felületessé szatírával int, éles, hatást keltő ríposztokkal vág a modern hóbortok elevejébe, sosem filozofál, nem kezd unalmas alátámasztásokba, csak szatírizál frissen, derűsen. És ez az ostromozás, ez a könnyed odaritványosság a modernség paripájának hátránya — elfogadhatóbb keretbe göngyölve — több nyomot ébreszt, hisz guny, szatíra, frappáns szellemességgel egybekötve, a szócsové, amelyre minden másnál inkább föleszmélnék az emberek. Ennek a célnak a szolgálatában áll Szenes Béla, a „Gazdag leány”, „Buta ember”, „Olasz asszony”, „Végállomás”, „Alvó férfi” illusztris szerzője, aki legújabb vígjátékában, eltekintve attól, hogy szüntelenül rázza a jókedv csörgősapkáját, a vidámság köntösét arra használja föl, hogy finom, morális csipkelődésekkel fűszerezve, karképet nyújtson és mint egy laterna magicában felvonultassa, élénk tárja a mai ember igazi énjét. Különösen a kurtaszoknyás, szabadlára engedett, ruzsos ajkú, festett hajú s arcú, koraérett 18 éves bakfist, azaz pardon, nót vágta ki igen ügyes vésővel a mai társadalmi életből és bizony Szenes nem bánt udvariasan ezzel a nőcskével, még a pudert is leszedte róla. A másfél felvonáson keresztül modernséget habzó mai nő ott állt azután a saját lelkiismerete előtt, megszegyenülten, bűnbánóan s illedelmesen visszasetált a multba, hogy példát adjon a jelen, többi hasonló s egyszer talán mégis magára érhető 18 éves nőjének. — A férfakkal már nem bántik ily kegyetlenül Szenes, saját nemével már enyhébb szemüveggel mér, bár itt is megalkotja a torz tükröt s a grimaszos vigyor mögött itt is föllelhető a morál. A szatírán és nevettetésen kívül Szenes fölénye, hogy tulteszi magát az elhitetés fáradságain. Nem törődik azzal, hogy vajjon valóban elhíhető-e a mai lélettől hirtelen megcsömörítő és visszalépő nő alakja. Ő megformálta a példadadást, a szatíra, a morál kedvéért. Az 6 darabjain azonban annyira mégse tessék mélyen elgondolkozni. És végeredményben így is van ez jól. Szenes Bélán mulatni kell: végigkacagni a darabjait.

A legmesszebbmenő fáradtság előzte meg és valóban ritka értékes előadás emelte ünneppé a vidám próza ma esti bemutatóját. A zsúfolt ház hálás közönsége sűrű derültséggel és erős felvonásvégi tapsokkal jelezte, hogy Szenes Béla jó márkát képvisel és jelen darabja is meglette a közönség tetszését. Pallay Manyi volt az előadás egyik legnagyobb meglepetése. Azt a bizonyos 18 éves nőt rajzolta meg, egészen különleges egyéni színnel, öntudattal, biztonsággal s a már-már rutinos színésznő kihangsúlyozásával. Sokszor páranvi akcentusoknál lehetett fölfedezni a típusjellegzetességű szerepének helyes felfoását, értelmezését. Fekete Irén, a fiatalos, engedékeny modern mama, finoman konstruálta meg alakját, amelyben élesen kitüntette hogy a mai anya már nem anvia overmekének. Harmath Jolán, mint könnyűvérű, démoni asszonyka, szerepének légtörő biztos vonásokkal találta el. Kálmán Sári volt a leltint idők szószólója igyekezettel tudta az erkölcsvédő nagyménit valószínűsíteni. Mészáros Béla mértékét tartó vígjátéki alakítógazdasággal művészi vonalakkal ecsetelte a háttérre réma elől menekülő fatalembert akinél végül is a jelszó: „Nem nőülök” — „Nemsokára nőülök” lesz. A rendezésben is az 6 simító keze munkája volt érezhető. Jávor Alfréd pompás kvalitásaiban ragyogó megoldást nyert egy először nőhahász, majd az öregségben megnyugvó gavallér figurája. Révész Lajos, az élehetetlen, később világi sörgyáros szerepét, tul a karrikatura ábrázolásán, értékes kitzinezéssel vitte sikerre. (s. p.)

Filharmonikus concert ma este.

Averescu miniszterelnökne elutazott Aradról.

A miniszterelnökne meglátogatta a szülészeti klinikát és a közkórházat. Averescuné szives bucsuszavai.

(Arad, március 2.) Ma délelben utazott el Aradról a város magas vendége: Averescu Sándor tábornok, miniszterelnök felesége. Ezt megelőzően, mint jeleztük, a miniszterelnökne ma délelőtt 11 órakor Goldis Lászlóné és Boneu Vazulné kíséretében meglátogatta az aradi szülészeti klinikát, ahol dr. Abu István a szülészeti klinika igazgatója fogadta és kalauzolta a teremben, betegszobákban keresztül a vendégeket. Averescu miniszterelnökne mindent tüzetesen megtekintett, majd hosszasan elbeszélgetett a betegekkel. Körülbelül háromnegyed órán keresztül tartózkodott a miniszterelnökne a kórházban, majd teljes megelégedését fejezte ki a látottak felett. Innen a megyei közkórházat keresték fel, ahol dr. Moldován János kórházigazgató fogadta és kalauzolta Averescu asszonyt az egyes osztályokon keresztül. Félórán keresztül tartózkodott a miniszterelnökne a kórházban, ahonnan visszahajtatott a prefekturára. Itt zártkörű ebéd volt, amelynek végeztével a miniszterelnökne kedvesen elbucszott az aradiaktól. Megköszönte Goldis László kultuszminiszternek, Prodan tábornoknak, Boneu Vazul prefektusnak, Angel István dr. polgármesternek és Mutiu Traian rendőrprefektusnak, majd a hölgyeknek a szives vendéglátást, amelyben részesítették Aradon.

— Meghatóan szép volt az a fogadtatás — mondotta Aradváros magas vendége — amelyben Aradra érkezésem alkalmával részesítettek. Amit a városban láttam, minden tetszett, a Kulturpalota gyönyörű, a bál is nagyon szép volt és elsőrangban sikerült. Ugy megszerettem Aradot, hogy alig várom azt az időt, amikor ismét falai között időzhetek. A nyári szimfóniák alatt feltétlenül módot fogok

* **Heti műsor.** Csütörtök: Nem nőülök, vígjáték. (C. bérlet.) Péntek: Nem nőülök, vígjáték. (A. bérlet.) Szombat délután 3 és fél órakor: Csókosasszony, operett. (Félhelyárak.) Este 8 és fél órakor: Cirkuszhercegnő, operett. (Huszonötödik előadás új beállításban.) Vasárnap délután 3 órakor: Orlov, operett. (Mérsékelt helyárak.) Délután 6 órakor: Uraim csak egymásután, vígjáték. (Mérsékelt helyárak.) Este 9 és fél órakor: Nem nőülök, vígjáték. (Bérletszűnet.)

* **Élő gyermekujáság.** Kicsi fiúcskák és leánykák színes álmainak netovábbja elevenedik meg ma, csütörtökön délután az aradi színházban. Gara Ákos, kolozsvári újságíró felejthetetlen emléket akar az aradi jó kis gyerekeknek szerezni és ötletes „Élő gyermekujáság”-ot rendez, amely még eddig ismeretlen Aradon. Az aradi gyermekhadnak most aztán pompás alkalmá nyílik, hogy betekintsen az újságcsinálás műhelyébe és idő előtt megtanulja az újságírás mesterségét. Mert ott előttük, a csillogó szemek előtt fog elkészülni az „Élő gyermekujáság” szenzációs száma, amelynek egyes rovatait aradi, kolozsvári s nagyváradi újságírók írták egyenesen az „Élő gyermekujáság” számára és ezeket a legtehetősebb aradi művészgyerekek fogják elmondani, elénekelni a színpadról, a nézőtérben ülő gyermekollégáknak. Lesz ott minden, ami csak a gyerekgényeknek kell, vidámság, kacagás, jókedv s így egyetlen gyermek sem hiányozhat Gara Ákos „Élő gyermekujáság”-jának nyilvános szerkesztésétől, amely csütörtökön lesz az aradi színházban.

* **Csokonai, Arany, Petőfi.** Valda magyar klasszikus költők, modern magyar költők, Baudelaire, Verlaine, Walt Whitman, Octavian Goga, Rainer Maria Rilke, japán és kínai és erdélyi reprezentáns íróknak legértékesebb műveit fogja előadni Földessy Ilona tehetséges szavalóművésznő vasárnap, március 6-án este 9 órakor a Kulturpalota kistermében. A ragyogó műsoru előadástén Gara Ákos, a kiváló író és konferanszié teljesen új irodalmi műsorról, szatírákkal és paródiákkal szerepel s ezen az estén bucsuzik el az aradi intelligens közönségtől. Földessy Ernő, a tehetséges író nívós bevezető beszédet mond, a Gutenberg-dalárda pedig legszebb és leghatásosabb énekzsámaival szerepel. Helyárak: 60, 40 és 20 lej. Jegyek Sándornál.

arra találni, hogy Aradra jöjjenek és itt néhány napot töltsenek. Akkor remélem kipótolhatom azt, amit most, elegendő idő hiányában, elmulasztottam, megtekintem Arad szebb részleteit és közelebbről ismerem meg a várost. A nyári látogatásom alkalmával több napig maradok Aradon.

Averescu tábornokne ezután még egyszer megköszönte a szives, előzékeny vendéglátást, majd ezután a vasútállomásra hajtatott, ahonnan Goldis László, Goldis Lászlóné, Boneu Vazul, Boneu Vazulné és Angel István dr. kíséretében Timisoarára utazott. Itt résztvett a prefektura által az árvizkárosultak javára rendezett tea-délutánon, majd este 7 óra 50 perckor a Simplonnal Bucurestibe utazott. A miniszterelnökne kíséretében Dimitrescu Eugen belügyi osztályfőnök, Dimitrescu Odómné igazgató és Demetriu S. tábornokne szintén felhasználták Aradon a mai délelőt, amennyiben Mutiu Traian rendőrprefektus kíséretében megtekintették Aradot. Több üzletbe is belátogattak és kisebb vásárlásokat eszközöltek.

Averescu miniszterelnökne mindössze 24 órát tartózkodott Aradváros falai között, de ezalatt a rövid idő alatt bevette a szíveket. Oly közvetlenül, oly nyájasan, minden pózmélkúll dískurált azokkal, akik abban a kitüntetésben részesültek, hogy néhány percre beszélgethettek vele, hogy a feszélyezettség bilncse szinte az első percekben lepattant az emberek ról. Arad szívébe fogadta Averescu miniszterelnökne, aki viszont szeretetébe vette városunkat és ezért bizonyos, hogy a nyáron Arad még nagyobb szeretettel, ünneplőbe öltözve várja újból Románia miniszterelnökének feleségét, a fehérhaju, jószágosarcu, jótékony szívű nagyasszonyt.

* **Az aradi színházi Iroda hírel.** A Nem nőülök oly hatalmas sikert aratott, hogy a színház igazgatósága még vasárnap este is műsorra tűzte. — A nagy gyermek-ünnep csütörtökön délután 3 és fél órakor lesz a színházban. Minden előkészület megtörtént, hogy a nagyszabású műsor és az Élő gyermekujáság nagy sikert arasson, ami be is fog következni, hiszen Gyöző Alfréd rendez az előadást. Gara Ákos, a kiváló író meséket, verseket mond és konferál. Balla Böske próloglát Küri Klári mondja el. Azután felvonul a színpompás Élő gyermekujáság, amelynek keretében a Nőkérdes cikk megszemélyesítője Bondár Manci lesz. Az Élő gyermekujáság egyes rovatait és cikkeit a legkiválóbb aradi gyermek-műkedvelők adják elő. Lesznek ezenkívül aktuális versek, Gyöző-mókák és artisztikus táncok. Minden gyermek ott legyen csütörtökön a nagy előadáson. — A jubiláló Cirkuszhercegnő iránt város-szerzte nagy az érdeklődés. A színház nagy gondot fordít a 25-ik előadásra, amely szombaton lesz. A látogatók a szereplők fényképével ellátott albumot kapnak. Az új lovas-játék, az akrobatikus mutatványok és Konopl Marcsa kisasszony partnerrel előadott artisztikus ballette külön szenzációi lesznek a jubilárs előadásnak. Szombat délután Ismét zónaelőadás lesz. Ezuttal Zerkovitz nagysikerű operettje, a Csókos asszony kerül színre fél helyárakkal. — A Szerencsekerék, Kardos Andor és Komlós Elemér új hangulatos operettje lesz a jövő hét eseménye.

Magyar egyetemi hallgató különös fogsága

Két esztendeig bezárva egy pesti lakásban.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A magyar főváros rendőrsége rendkívül titokzatos ügyet leplezett le ma délután. Megállapította, hogy Kisfaludy-uca 28. szám alatt lévő lakásán Mészáros Gyuláné magánzónó két éve fogva tartja Körtvélyessy László egyetemi hallgatót, aki a hosszas fogságtól megbetegedett és teljesen lesoványodott. Emberi külseiből annvira kivetkőzött, hogy legközelebbi hozzátartozói sem ismerték rá. Az egyetemi hallgatónak Pécselt lakó szülei többször haza akarták vinni fiukat, de Mészárosné mindig megakadályozta. Most detektivekkel hatoltak be a magánzónó lakásába és a fiut csak nehezen sikerült hazavinni, mert ismeretlen erő hatalmára hivatkozva, nem akart Mészárosnéétől eltávolozni. A rendőrség nyomoz a titokzatos ügyben.

Erdély bemutatkozik a külföldnek.

Erdélyi kiállítás Berlinben. — Március 17-től április 6-ig tart az érdekes kiállítás.

(Arad, március 2.) Érdekes és nagyjelentőségű kiállítás nyílik meg e hó közepén Berlinben: Erdély bemutatkozik a külföldnek. A berlini központi Nevelésügyi Intézet (Centralinstitut für Erziehung und Unterricht) meghívására a szebeni szász kulturhivatal vállalta azt a feladatot, hogy a berlini nagyközönségnek, elsősorban azonban a serdült ifjúságnak egy kiállítás keretében bemutatja az erdélyi népek élő művészetét és annak történelmi emlékeit. A kiállítás rendezéséhez sikerült megnyernie a kormány beleegyezését és engedélyét és biztosítani az erdélyi románsági népművészetnek teljes megjelenését. Körülbelül öt héttel ezelőtt érkezett a meghívás magyar részre is, hogy az oly gazdag és változatos erdélyi magyar népművészet felvonulásával segítsük teljessé tenni a képet, amely a három erdélyi népművészetének sokféleségét s mégis sokszoros összefüggését lesz hivatva bemutatni.

Magyar részem örömmel karolták fel a kiállítás gondolatát. Azonnal megkezdődött a kiállítás anyagának összegyűjtése, amely főként magántulajdonban lévő tárgyak megszerzésére szorítkozhatott. Az ezerszámú nehézségek legyőzésére s az anyag gyors összehordásának biztosítására kiállítási bizottság alakult. A bizottság, amelynek tagjai gróf Bethlen Györgyné, Kovács Dezsőné, Hirschler József dr., György Lajos dr., Vásárhelyi János, Bitay Árpád dr., Gyallay Domokos, Zagoni István dr., gróf Teleki Ádám és gróf Toldalagi József voltak, elnökévé és ügyeinek intézőjévé dr. Sulyok Istvánt választotta meg. A bizottság a legkiválóbb erdélyi etnografusok és történettudósok szakvéleménye alapján a legrövidebb idő alatt összeállította a kiállítás magyar részének katalógusát s néhány lelkes kolozsvári gépkocsitulajdonos áldozatkészségének segítségével lehetővé tette, hogy a gazdag és változatos anyag a rendelkezésre álló igen rövid idő alatt összegyűljön s a megadott határidőre a gyűjtőállomásra Szebenbe érkezhessen. A kiállítás március 17-én nyílik meg Berlinben, a Nevelésügyi Intézet saját kiállítási helyiségeiben, amelyek a Potsdamer Strasse 120. szám alatt vannak és április 6-áig tart. Tartama alatt előadások lesznek, amelyek ismertetni fogják közelebről a kiállított anyagot. A katalógus, amelynek népies motívumú díszes kiállítását a szász Kulturhivatal izlését és hozzáértését dicséri, bevezető részében alapos összefoglalást tartalmaz az egyes népek népművészetének sajátosságaira és lényeges tulajdonságaira vonatkozólag. A katalógus bevezető sorait dr. Csáky Richárd, a szász Kulturband fáradhatatlan vezetője írta, a kiállítás rendezésének oroszlanréze illet meg s abban a tudomány tárgyilagosságával mutatja be az erdélyi népeket s azt a szerepet, amelyek Erdély kulturális múltjában játszottak. A kiállítás magyar anyaga hét csoportra oszlik: a népi hímzéseket és szőteseket, faragott és festett famunkákat, butorokat, népies azyagipart és viseletet gazdag gyűjtemények képviselik. Különösképen teljes a kalotaszegi és a torockói népviselet, amelyet a falvak népének lelkes segítségével és áldozatkészségével az összes típusok (asszonyviselet, leányviselet, menyasszony, öregasszony, férfi, stb.) reprezentálni fognak. A magyar gyűjteménynek igen gazdag része az ékszeres, ötvös-munkák és ősi máznaviseletek csoportja. A kiállítási anyagot gazdag festmény- és fényképgyűjtemény egészíti ki, amelyek bemutatják mindazt, amit elvinni nem lehetett a kiállításra: Erdély tájait, néptípusait, építészeti és művészeti emlékeit. A festmény-kollekciót Diviaczky Rezső, Szopós Sándor, Tóth István és Haas Rudolf néprajzi és építészeti vonatkozású művei szolgáltatták. Külön a kiállítás alkalmára kiadta a bizottság Kós Károly: Erdély bővei címen ismeretes linoleum-metsze, gyűjteményét, német kísérő szöveggel. A metszet-gyűjtemény, amint ismeretes, nem szorítkozik csupán a magyar építészeti emlékekre, hanem felöleli a jellegzetesen szász és román emlékeket is és kiválóképen alkalmas egyfelől az erdélyi népművészet összefüggések bemutatására,

másfelől azonban a magyar művészeti elfogulatlanság demonstrálására is.

Hasonlóképpen gazdag a kiállítás román és szász anyaga is, melyet a katalógus egyforma bőven és részletesen ismertet. Azt az érdeklő-

dést pedig, amely Berlinben az erdélyi népművészet összefüggő megjelenését várja, legjobban mutatja az, hogy a kiállítást a katalógus első oldalain facsimilében közölt kézírásban Stresemann német külügyminiszter, Becker porosz közoktatásiügyi miniszter s Freytag bucuresti-i német követ sorai üdvözik, Teutsch szász püspök ajánló szavai mellett.

Bratianu Ionel Románia külpolitikájáról.

A volt miniszterelnök érdekes előadása Bucurestiben.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Bratianu Ionel tegnap este előadást tartott az Atheneben a külpolitikai helyzetről, kezdve a balkáni krizistól, egészen a san-stefanoi békéig. Az előadáson igen disztigvált, előkelő közönség jelent meg, amely rendkívül érdeklődéssel hallgatta a volt miniszterelnök fejtegetéseit. Bratianu különösen Carol király

szerepéről beszélt és rámutatott arra, hogy az első román-orosz megállapodást még a világháború kitörése előtt kötötték. Az egyezményben Oroszország garantálta semlegességét és egyben elismerte Romániának Erdélyre vonatkozó jogait. Ez a megállapodás Carol király közbenjöttével kötött.

Volt főhadnagy tizenkétévi fegyházbüntetése.

Jóváhagyták a két belényesi ügyvéd gyilkosának büntetését.

A volt főhadnagy perujrafelvételt kér.

(Az Aradi Közlöny oradeai (nagyváradi) tudósítójának telefonjelentése. Magos József volt főhadnagyot, akit dr. Ciordas János és dr. Bolchas János meggyilkolásával vádoltak, a nagyváradi törvényszék 9 évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen úgy Magos, mint a királyi ügyész felebbezést jelentett be és az ítéletábla 9 év helyett 12 évi fegyházra rótt Magosra. Az ítélet ellen beadott semmisségi panaszt a bucuresti-i Curte de Casatie is letárgyalta és jóváhagyták az ítéletábla ítéletét. Ezt az ítéletet tegnap hirdette ki a Predovici-tanács Magos előtt és minden valószínűség szerint a közeli napokban a büntetés letöltésének megkezdésére valamelyik fegyházba szállítják Magost.

Érdekes különben, hogy a magyarországi igazságügyi hatóságok akciót indítottak annak az érdekében, hogy Magos Józsefet valamelyik ott letartóztatásban levő román nemzeti-szerű fogoly ellenében adják ki Magyarországnak, azonban az akció még nem vezetett sikerre.

Magos különben most is bizik szabadulásában és kijelentette, hogy biztos adatai vannak afelől, hogy ki a gyilkos és hogy az jelenleg valahol Románia területén tartózkodik. Éppen ezért újból magához kérte ügyvédjét, hogy tegyen lépéseket a per ujrafelvétele érdekében.

Izgalmakat ígér Vági és Szántó szembesítése.

Megszűntek a kommunista-letartóztatások Magyarországon. — A budapesti főkapitányság hivatalos jelentést adott ki a leleplezett összeesküvésről.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.)

Az egész európai sajtóban élénk visszhangot keltettek a budapesti események és a rendőrség megszabású leleplezése, amellyel ártalmatlanná tette a kommunista szervezeteket. A külföldi lapok hasábjain keresztül foglalkoznak az esettel.

A nyomozás során ma előállították Molnár Józsefet, akinek villáját a nyomda számára bérelték. A nyomda részére a gépek Vámos József dr. címére érkeztek. A címzett valamikor ügyvédjelölt volt, most ügynökközködéssel foglalkozik és kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy nem tudta mi érkezik a címére. Védekezését nem fogadták el és feleségével együtt letartóztatták. Kiderült, hogy a Vágipárt rendszeres oktató iskolát tartott fenn a Ciomb-uca 25. alatt, ahol Merényi (Szerényi) Sándor, Löwi-Rubin János és Kriszti Károly voltak a tanárok. Ugy a tanárok, mint a tanítványok rendes fizetést kaptak. A moszkvai körök annyira meg voltak elégedve a magyarországi szervezkedéssel, hogy, a legutóbb megtartott Balkán-internacionálé-kongresszuson külön ismertették a magyarországi szervezetet és felkérték több ország kiküldöttjét, hogy hasonló módszer szerint szervezzék meg a saját országukban csoportjaikat. A rendőrség 26 helyen tartott házkutatást és számos francia, német és orosznyelvű iratot és levelet talált. Megállapítást nyert ezekből, hogy Normann Ernő elektrotechnikus és felesége közvetítették a parancsokat Budapest és a bécsi szovjetkövetség között. Az írásbeli jelentéseket klasszikus magyar írók diszkönyveinek kötése alá rejtették. A határőrség nem is sejtette, mi van az alatt a díszes kötet alatt, amelyet az utas oly buzgón olvasott. Azokat az okmányokat, amelyek a nemzetközi szervezkedésről szólnak, lefényképezik és egy példányt a külföldi rendőrségeknek is elküldenek.

Tudósítónk esti jelentései szerint az előállítottak a fővárosban befejeződtek, csupán a vidéken folyik még a kommunisták összefogósása. A legközelebbi program Vági kihallgatása, majd azután következik az egész ügy legizgalmasabb része, Vági István és Szántó Zoltán szembesítése. A debreceni jelentések szerint itt volt Budapest után a legerősebb szervezet. Állandóan három futár működött Debrecen és Budapest között.

A főkapitányság ma este hivatalos jelentést adott ki a kommunista-ügyre vonatkozólag. A jelentés szerint az előállítások úgy a fővárosban, mint a vidéken befejeződtek. Tegnap kihallgatták Szántót, aki mindent bevallott ugyan, de társait vonatkozott megnevezni. Ma Vágit hallgatták ki részletesen. Egyelőre újabb jelentést nem adnak ki, míg a jegyzőkönyveket el nem készítik.

Késő este jelenti az Aradi Közlöny budapesti tudósítója: A kommunista agitátorok között elfoottak egy Nagy Béla nevű is, aki ma este kijelentette, hogy igazi neve Papp János. Őt egyenesen Moszkvából küldötte Kun Béla azzal az utasítással, hogy a budapesti fegyvergyári munkások között lázadást szitson. A rendőrség azt hiszi, hogy ezzel a leleplezéssel az összeesküvés egy újabb oldalát fedezte fel.

Két kaposvári detektív ma a vonaton fel akarta, vinni Kaposvárról Budapestre Mozsi Ferenc munkást, a legrégebben keresett bolsevista agitátort. Mozsi Budafoknál kiugrott a robogó vonatból s az esz szürkületben eltűnt. Mire a vonat megállt, sehohsem találták. A személyleírása nyomán keresik most a megszökött agitátort. Bölcsházi Sándort, a Vágipárt győri megbízottját a kommunista összeesküvésben való részessége miatt ma Budapestre szállították.

Fi-harmonikus concert ma este.

H I R E K.

Tavaszi napsugár.

Egészen váratlanul, egy titkos éj alatt belopódzott a városba a nevető, csókiakasztó illatu Leány. Nein vizsgálták meg utlevelét és podgyászát a határon és bizonyos, hogy itt sem jelentkezett a sziguranacán, pedig nagyon drága dolgokat csempészett be ebbe a szomoruan szürke városba, pedig meglehetősen felforgató elem ez a kacagó Leány. Ugy hívják hétköznapi nyelven: Tavasz.

Napfényt hozott és derűt az arcokra, melegét a fásult szivekbe és megmozgatta az egész várost. Tegnap, de már tegnapelőtt is ember ember hátán zsongott a korzón, küllebb pedig kurjongató gyereksapat vette be nagy rohammal a Maros-parti tereket és csakhamar puffogott a football. Még a rendőr is erőteljeseket sodrintott bajuszán, amikor félszemmel észrevette, hogy ott a messziben, a fővó-part holmi magányosabb részén pirosan tapadt egymásra két fiatal száj, pedig ép akkor kondult meg a minoritáknál a déli harangszó.

Ott a bulváron a járda mellett szép sorban állnak a fák. Egyszer csak új és éles hangok vegyülnek a zsongásba. Száz meg száz, szürke verébanyuka, verébpuka és fióka szállja meg a fákat. Egy nagy csapat ép a templom előtti fára repült. Csiripelésüktől hangos lett az egész környék. De egyszerre csak elhallgattak. Valami nagyon fontos ügyben tanácskozhattak az aradi verebek ma délben, mert a szóbanforgó fáról pár pillanat múlva elrepült vagy 20—30 agilis veréb a szélrózsa minden irányába. Ezek voltak a vezérkari futártisztek, akik pár perc alatt összehívták fontos tanácskozársra Arad valamennyi jó egészségnek örvendő verebét a bulvár fáira. És csak úgy jöttek egymás után a csiripelő csapatok. Nagy zsvajjal, éktelen lármával kezdte meg a veréparlament tanácskozását. Igen fontos kérdések lehettek napirenden, mert a vita elejétől végig éles hangulatban folyt. Bizottságok alakultak, amelyek fűlsikefitő csiripeléssel torkoltak le minden ellenvéleményt, amely felhangzott a szomszédos fák-ról. A verebek megbeszélték a tavasz eljövételét. Programot készítettek demokratikus alapon a márciusi napsugár méltó fogadtatására. Ugy gondolkoznak, hogy legalább ok, ha már a gyötrött emberek nagy részének nem jut eszébe ilyesmi. Mondom: fontos ügyben tanácskoztak az aradi verebek.

Egy kis idő múlva egy nagycsőrű, fekete-nyakkendős ur, a verébelnök berekesztette az ülést. Akár egy kisebb felhő, suhantak el a parlament igen tisztelt tagjai testületileg a Maros felé. Megkezdték a program lebonyolítását és boldogan, csordultig telt kis verébszivvei, egyszerű, de megkapó verébekkel köszöntötték a jószagu, puhaszáju Leányt, aki egy titkos éj alatt belopódzott a városba és drága fiatalágának teljes pompájában ragyog ma a házsorok között. (f. e.)

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelenti: A depresszió centruma Irországról Skócia felé vonult. Oldalképződményei egyfelől le a Földközi-tengerig, másfelől a Kelet-tenger vidékéig terjednek. Maximummaradványok vannak délkeleten. A légnyomás az Óceán felől emelkedést mutat. Az enyhe jelleg főleg Nyugat-Európában jut érvényre, de a lecsapódások is inkább csak Nyugat-Európára szorítkoznak. Időprognózis: Jórészt felhős, enyhe idő, legfeljebb csak nyugaton esővel.

— Averescu a királynál. Bucurestiből jelenti: Ferdinánd király ma kihallgatáson fogadta Averescu miniszterelnököt.

— Elszaporodtak a vallásigítatórok. Bucurestiből jelenti: A belügyminiszter a moldvai metropolitá panaszára utasította a helyi hatóságokat és a csendőrséget, hogy a falvakat elárasztó vallásigítatórokkal szemben tegyék meg a szükséges intézkedéseket.

— Olasz kölcsön lakásépítésre. Bucurestiből jelenti: Plesoianu, munkügyi államtitkár napok óta tárgyalásokat folytat egy olasz pénzcsoporttal olcsó lakások építés ügyében. Ez a pénzcsoport szoros kapcsolatban áll egy belga konzorciummal.

Atszervezik Franciaország védelmét.

Nagyarányu készülődések a béke jegyében egy új háborúra.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) A francia kamara csütörtökön kezdi meg a hadsereg reformjára vonatkozó tárgyalásokat. A javaslat előadója, Paul Boncour szociálista képviselő ma egy újságíró előtt kifejtette, hogy a törvényjavaslat célja a fegyverkezési verseny megszüntetése, aminek helyébe az alaposan megszervezett védelmi rendszer lép. A katonai szolgálati idő leszállítása mellett olyan állapotba helyezik a hadsereget és a nemzetet, hogy minden elképzelhető támadással szemben azonnal meg lehessen

majd tenni a kellő ellenintézkedéseket. A hadsereget csak tényleges támadás esetén szabad mozgósítani, vagy olyan esetekben, amiket a népszövetségi paktum előír. Az újabb háborúk megakadályozását célozza a rendelet ama része, amely kiépíti a rekvirálás rendszerét s kimondja, hogy a hadseregszállítók kötelesek mindent rezsiárban szállítani a hadseregnek. A háboru legfőbb vezetése a kormány és a parlament kezében marad. A háborúért a kormány felel. Mindenki hadköteles lesz, a nők is, és mindenkit oda állítanak, ahol a hazának szolgálatot tehet.

— A „Fundatia Ferdinand I.” az ifjusáért. Bucurestiből jelenti: Meglátuk, hogy Őfelsége a múlt napokban ama kívánságát fejezte ki, hogy még az elmúlt esztendőben törvényileg megszavazott Ferdinand király kulturintézmény alpból lasiban egy nagyszabású kulturintézményt létesítsenek, amelynek tisztelebeli elnökségét is vállalta. A formális megalkulást előkészítő bizottság elnöke, Racovita egyetemi tanár, most körlevelet intézett tanártársaihoz, amelyben közli, hogy a kulturintézmény elsősorban az ifjuság kulturális nevelését segíti elő és tanulmányi ösztöndíjakat oszt ki, amelyben azonban elsősorban katonacsaládok gyermekei részesülhetnek.

— Református vallási ünnepély Lipován. Szépen sikerült vallási ünnepéye volt vasárnap délután a lipovai reformátusoknak, amelyen a református hívők igen nagy számban vettek részt. Az ünnepélyen Pálur István lelkes izzó lelkesedéssel és magasatos gondolatokkal beszélt a lelkeszek prófétai sorsáról. Majd Knizse Jenő és Holczer Jánosné énekeltek gyönyörűen. Molnár Margit, Csete Hilda, Haradt Annus és Malatinzky Mihály pedig ügyesen szavaltak.

— Olasz hadjárat Kisázsia ellen. Londonból jelenti: Az a görög jelentések szerint a török politikusok úgy értesültek, hogy Olaszország Angliával egyetértve hadjáratot készít elő Kisázsia meghódítására. A török kormány ezért Kisázsia határain erődítéseket emel.

— Plágiummal vádolják Marconit. A római Messagero a napokban terjedelmes interjút közölt Marconival. Ennek kapcsán Stein Henrik dr. bécsi mérnök, aki tanulmányait Olaszországban végezte és jelenleg is Rómában tartózkodik, levelet intézett több bécsi lapozh amelyekben súlyos vádakkal illeti Marconit.

— A mai Messagero — írja dr. Stein — kivonatot közöl egy Londonban folytatott Marconi-beszélgetésből. Nos, Marconi már megint nem mondott igazat.

— Mint a bolognai egyetem hallgatóját, annak idején tanára, Righi, a nagy fizikus megbizta, hogy utasításai alapján a Herzteoria szerint néhány kutatást és megfigyelést végezzen. A kísérletek folyamán Marconi rájött arra, hogy azok milyen nagy jelentőségűek és — hogy prózail módon fejezzem ki magam — önállósította magát híres mestere költségére, akivel szemben később is igen látlannak bizonyult. Marconi leleményessége, mint üzletember, mindig sokkal jelentékenyebb volt, mint tudományos értéke.

Dr. Stein tehát a lopás vádját emelte Marconi ellen, akit ma az egész világ Edison mellett az újkor legnagyobb feltalálójaként tisztel. Valószínű, hogy a súlyos vád tisztázódni fog és nem marad következmények nélkül.

— Elgázolt aradi uriaszony. Súlyos szerencsétlenség történt ma délután a Take Ionescu és Greceanu-uccák sarkán. Egy fiatalember kerékpárján sebes iramban kanyarodott be a Take Ionescu (Sárosi) uccából a Greceanu (Perényi) uccába, amikor a Cosbuc (Wesselényi) ucca felől jövet, az uccakereszteződésen Vidai Lászlóné uriaszony akart áthaladni. A vigyázatlan fiatalember az utolsó pillanatban le akart ugrani kerékpárjáról, de már késő volt és teljes erővel elütötte a szerencsétlen uriaszonyt, aki arcán és mindkét kezén súlyos sérüléseket szenvedett. A kerékpáros fiatalember a szerencsétlenség után felugrott kerékpárjára és elmenekült.

— Kina dollárt hamisít. Hágából jelenti: A holland gyarmatokon hetek óta hamis dollárbankjegyeket hoznak forgalomba. A lapok megállapítása szerint a hamis bankókat Kínából csempézik be, ahol az állami nyomda készíti azokat.

— Házasság. Veres Juliska és Princz Viktor, az aradi pénzügyigazgatóság pénztárnoka házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Timisoarai kereskedő letartóztatása Bucurestiben. Bucurestiből jelenti: A bucuresti-i rendőrség ma letartóztatta Mesznicsek-Marinczuk István timisoarai kereskedőt, aki a fővárosban állítólag különböző szélhámosságokat követett el. Mint ismeretes, Mesznicsek-Marinczuk István a háboru alatt Frigyes főherceg titkára volt, a forradalmi időkben azonban teljesen elzüllött s sikasztásért három évi börtönbüntetést töltött ki Magyarországon. A büntetés leülése után Mesznicsek-Marinczuk visszajött Romániába s Timisoarán telepedett le, ahol üzletet nyitott. Néhány nappal ezelőtt hirdetés útján két titkárt szerződtetett és azokkal autón Bucurestibe utazott, ahol aztán különböző trükkökkel több bucuresti-i nagyvállalatot állítólag befotak s a megrendelt árukra előlegeket vettek fel. Közben azonban a vállalatok egyike érdeklődött Mesznicsek-Marinczuk után s ekkor kiderült, hogy az általa tulajdonának mondott timisoarai gyárak a valóságban egyáltalán nem léteznek. Mesznicsek-Marinczuk Istvánt két titkárával egy éjjeli mulatóban, pezsgőzés közben tartóztatta le a rendőrség. Mesznicsek különben Timisoarán lakó feleségéhez táviratot intézett s erőteljesen cáfolja a bucuresti-i lapokban pertraktált vádakat, sőt megcáfolja azt is, mintha őt letartóztalták volna.

— Halálozás. Id. Rózsa Vörös József ismertnevű aradi paplanosmester, e hó 2-án, életének 65. évében, hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat, akit nagy és kiterjedt rokonság gyászol, e hó 3-án (csütörtökön) délután fél-négykor temetik a Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 7. szám alól.

— Feldarabolt hulla a börtöndben. Kisenevből jelenti: Besszarabia fővárosának nagyszabású bűnügyi szenzációja van, amelynek előzményeit és részleteit a rendőrségnek mind eddig nem sikerült felderíteni, azonban arányában a gyilkosság erősen emlékeztet a budapesti Leirer Amália-féle esetre. Tegnap este 11 órakor Zizengoy kisenevi kereskedő házán lakására. Otthon észrevette, hogy lakásának kertjében idegenek járnak. A kereskedő átugrott a kerítésen, azonban az ismeretlen látogatók eltűntek. A kertben a kereskedő egy finoman kidolgozott, erősen leszögezett ládát talált. Zizengoy a rendőrségre szaladt, ahol elmondta a történeteket. Nyomban rendőri bizottság szállt ki a helyszínre, felbontotta a ládát, amelyben legnagyobb megdöbbenésükre egy feldarabolt női holttestet találtak. Megállapítást nyert, hogy a nő 24—25 éves lehetett, elegáns ruhák feküdtek véresen mellette, szilkszinbunda, selyemharisnya és lakkcipő. A nyomozás nagy apparátussal megindult a gyilkosok kézrekerítésére és az áldozat — aki feltétlenül jobb társaságbeli nő lehet — személtárazásának megállapítására.

— Magyarország ellenőrzése. Párisból jelentik: A nagykövetség tanácsa megkezdte a magyar kormány kérelmére a tárgyalásokat az országban működő szövetségek katonai bizottság működésének megszüntetésére vonatkozólag. A tanács főtárgyalója kijelentette, hogy szükségesnek tartja a Magyarországon működő bizottságnak a tárgyalásokba való bevonását, hogy bizonyos pontokra vonatkozólag jelentést tegyen. A jelentés beérkezése függőben hagyják ezt a kérdést, de kijelentették, hogy kedvezően áll a helyzet, mert a Budapestre érkező jelentés csak néhány részletkérdésre vonatkozik.

— Kommunista röpiratok Bucuresti uccáin. Bucurestiből jelentik: Az Universul jelenti, hogy az egységes szakszervezetek kommunista tagjai a főváros uccáin tegnap röpiratokat osztottak szét, amelyben izgattak a diákok ellen, követelték az északi pálváudvaron letartóztatott tüntetők szabadon bocsájtását és apelláltak a román intellektuelekhez, hogy védjék meg a zsidókat az üldözéseket szemben. A röpiratokat elkobozták és az új folyamán valamennyi aláíróját őrizetbe vették.

— Magyar mágnás párba Budapest. Budapestre táviratozzák: Tegnap éjjel után izgalmas botrány játszódott le a Vörös Malom mulatóban. Több tagból álló mágnás társaság érkezett éjjel után, köztük Odescalchi Miklós herceg is, aki a jazzband-zenekar emelvénye előtt figyelte a táncoló párokat. Egyszerre egy magas férfi a herceg felé indult és sértő szavakkal kiáltott rá, hogy menjen az utból. A herceg kerülni akarta a botrányt és nem válaszolt a sértésre. Erre az ismeretlen ur megint rászólt a hercegre. A nagy erejéről ismert herceg erre az akadékoskodó felé rugott, aki elvágódott a parketten és a terem másik felére siklott, közben néhány táncoló párt feldöntött. Majd a herceg odasietett a felálló urhoz és kétszer arculütötte. Az ismeretlen szó nélkül távozott és ma aztán Kétyl György földbirtokos, ő volt az inzultált ur, provokáltatta Odescalchi Miklós herceget a tegnapi inzultus miatt. A segédek kardpárbaiban állapotok meg, amely ma este folyt le a Santelli-féle vívóteremben. A párbajt nehéz lovassági kardokkal, bandázs nélkül vívták és Kétyl György homlokán, a herceg pedig arcán szenvedett súlyos sérüléseket.

— Inzultáltak egy magyar szocialista képviselőt. Budapestre jelentik: Esztergályos János szocialista képviselő ma jelentést tett a főkapitányságon, hogy az elmúlt éjszaka a toloncház előtt a rendőr, majd a rendőrfelügyelő tettleg bántalmazta őt. A feljelentett rendőrök védekezése szerint a képviselő állítólag ittas volt és erőszakkal akart a toloncházba behatolni, amit a rendőr megakadályozott.

— Brazíliai kivándorlók kálváriája. Bucurestiből jelentik: A Dimineata jelentése szerint 80 Braziliába kivándorolt besszarábiai emigránsnak sikerült visszajutni Chismauba. A visszatértek megindító részleteket beszélnek el a román emigránsok braziliai szenvedéseiről.

— Amikor arcszine fakó, szürkésárga és tekintete bágyadt, amikor szomorú, nyomott hangulat és felhevődés kinozza, amikor nehéz álmok, epepángás, gyomorfájás és fejnyomás gyötri, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral 1—1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az ó- és újvilág orvosai azért rendelik a Ferenc József vizet oly gyakran, mert ez sok esetben a rosszullét okát gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Olcsóságok Kerpel könyvkirakatában.

Magyar újságíróból pekingi szovjetmegbizott.

Magyar Lajos érdekes karrierje.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának távirata.) Hoehn Alfréd a világháború osztrák-magyar sajtóhadiszállásának volt parancsnoka tiszteletére ma az egykori tagok bankettet adtak, amelyen többek között Kéri Pál a neves magyar újságíró is megjelent, aki a banketten

nagy szenzációként elmontlotta, hogy Magyar Lajos, aki a háborúban a budapesti Világ haditudósítója volt s aki a proletárdiktatura után tízevi fegyházot kapott, majd cserefogolyként Oroszországba került, most a szovjetunló diplomáciai megbízottja Pekingben.

Németország szerződésszegéssel vádolta Lengyelországot.

Mit tárgyal a Népszövetség Genfben. — Stresemann lesz az elnök.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) A Petit Parisien mai száma — bizonyosan sugalmazásra — határozottan azt írja, hogy Briand és Chamberlain feltétlenül részt vesznek a népszövetség mostani genfi ülésén, már csak Stresemann iránti udvariasságból is, aki ezúttal elnököl először. Az ülés hétfőn lesz, amikor Briand és Chamberlain odaérkeznek. Bizonyos, hogy a kulisszák mögött ezúttal is nagyfontosságú tárgyalások lesznek a három külügyminiszter között. A tanácsülés tárgysorozata nem terjedelmes, úgy, hogy egy hét alatt végeznek vele. Csak két fontos kérdés van napirenden, nevezetesen a Saar-tartomány közigazgatása és a felső-sziléziai német-lengyel viszony megtárgyalása. Elsősorban arról van szó, hogy a Saar-

tartományban a 800 főnyi francia helyőrséget hasonlósámu nemzetközi őrséggel pótolják. A Népszövetség tanácsa valószínűleg így is fog határozni, mert Franciaország már a múlt évben hajlandó volt visszarendelni ezeket a csapatokat. Sokkal bonyolultabb a német-lengyel kérdés, amelyben Németország panaszszal fordult a tanácshoz. A lengyelek Felsősziléziában bezárták a német iskolákat, azzal az indoklással, hogy azokban német irredentizmust üznek és ezért felmentve érzik magukat a szerződéses kötelezettségei alól. A német kormány szerződésszegéssel vádolta a varsói kormányt.

A Petit Parisien szerint Briand és Chamberlainen kívül Vandervelde is részt vesz a genfi ülésen, ha tervében valami meg nem akadályozza.

Budapesti ügyvéd különös letartóztatása.

Budapestre jelentik: Nagy feltűnést keltett Budapesten egy bécsi lapnak az a híradása, hogy a prágai ügyész utasítására ma Pozsonyban letartóztatták dr. Szilágyi György budapesti ügyvédet, aki még a múlt év decemberében 22 darab hamis cseh ötszáz koronást helyezett el a prágai Narodni Bank pozsonyi fiókjánál. A lap szerint Szilágyi a hamis bankjegyeket Szájbély Iván és Jankovich Dezső budapesti lakosoktól kapta. A bécsi híradás mögött, — mint az rögtön kiderült — a régi, ismeretes szokotthamisítási ügy húzódik meg, amelynek folyamán, annak főszereplője Szájbély Iván nyug. százados ellen az ügyész az eljárást megszüntette. A százados még tavaly üzleti ügyben 22 darab ötszáz koronást adott Jankovich Dezső dunánúli földbirtokosnak, aki aztán ezt a pénzt honoráriumként ügyvédjének, dr. Sághy Györgynek adta. Ezt az ügyvédet tartóztatták le ma Pozsonyban és nevét tévesen Szilágyinak közölték. Sághy tavaly tavasszal Pozsonyban lakó apját látogatta meg és magával vitte a szóbanforgó ötszáz koronásokat is. Nagy meglepetésre az ottani Narodni Bankban azt mondták neki, hogy a bankjegyek hamisak. Az ügyvéd erre a bankban hagyta a pénzt, mivel megígérték neki, hogy a bankok hivatalos szakértővel fogják felülvizsgáltatni. Dr. Sághy ezután visszautazott Budapestre. Időközben pótnyomozás indult meg a cseh követség kérésére a cseh-koronahamisítás ügyében, melynek eredménye az volt, hogy megszünt az eljárás az ügy összes szereplői ellen. Ebben az ügyben dr. Sághy mint tanu szerepelt. Az egész dolog feledésbe merült és Sághy elhunyt Somorján lakó apósához. De ott már várták a cseh esztergályosokat, akik azonnal erős felleccsel Pozsonyba léptek és itt a betörők, tévnyók és esztergályosok közül, a fogházba zárták. Felleccse távirati értesítést kapott az esetről és azonnal felhívta a prágai magyar követséget. Eddig azonban még semmi intézkedés nem történt és dr. Sághy a fogházban várja sorsa jobbrafordulását.

— Egy ploesti-i petroleumfinomító tűzveszedelme. Bucurestiből jelentik: Tegnap délután öt órakor kigyulladt a ploesti-i állomás mellett levő Moris petroleumfinomító. A tűz a gyár központjában levő medencében keletkezett, amely körül van véve petroleum- és benzinkraktárakkal. A veszedelem rendkívül nagy volt és csak a tüzoltóság és a munkásság önfeláldozó munkájának köszönhető, hogy három óra nehéz küzdelem után sikerült a medencét izolálni. A kár jelentékeny.

— Munkanélküli magánalkalmazottak elhelyezése. A magánbiztosítók és kereskedelmi alkalmazottak aradi csoportja az aradi sajtó útján a munkanélküliséget enyhítésére felhívást intézett a munkaadókhoz, most pedig névre szóló körlevelet bocsátott ki, amelyben arra kéri a munkaadókat, hogy csak a csoport által közvetített egyéneket alkalmazzanak. A körlevélnek nagy sikere volt, mert azóta a csoport több alkalmazottat tudott elhelyezni és az odaforduló főnökök minden esetben akceptálták a közvetített alkalmazottakat. A csoport ezért jelentkezésre hívja fel az állás nélküli tisztviselőket és tisztviselőnőket és azokat, akik már jelentkeztek felkéri, hogy minden második nap látogassanak el a csoport helyiségébe. Ma egyébként a következő állásokra kértek alkalmazottakat: 2 ügynök és utazó, 1 önálló tisztviselő, ki perfekt román-magyar gép- és gyorsíró, 1 fiatal csemege-segéd, 1 gyakornok, vagy tanuló 4 középiskolával. Az állásközvetítés hivatalos órája: hétköznap délelőtt 10—1-ig, délután 4—8-ig és vasárnap délelőtt. A csoport helyisége: Munkásotthon (1. sz. szoba), telefon sz. 574.

— A visszahelyezett főállatorvos. A timisoarai tábla — mint megirtuk — elrendelte Popovici Dávid dr. volt aradmegyei és városi főállatorvosnak állásába való visszahelyezését. Most pótlólag közlik velünk, hogy a tábla emez ítéletében kimondotta, hogy ez a visszahelyezés akkor történik meg, ha az újabb szervezési törvény szerint ez az állás még létezik. Amennyiben az új törvény eltörölte az állást, a földművelésügyi minisztérium köteles dr. Popovicinak harmado napon belül a régi rangjának megfelelő más állást adni. A minisztérium a táblai döntést megfelelőbbre a bucuresti-i semmitűszékhez, amely végső fórumként dönt ez ügyben.

— Az Országos Altitzi Kör aradi fiókja vasárnap, március 6-án délelőtt tíz órakor tartja közgyűlését a Fehér Kereszt kistermében. Az altitzi kör vezetősége felhívja a tagokat, hogy a közgyűlésen teljes számban jelenjenek meg, mert a tisztikar megválasztásán kívül fontos határozatok vannak napirendre tűzve.

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 6 1/2 és 9 órakor utóljára

KALANDOK UTJA.

Nagyszabású szenzációs filmlecker.

Fuzserepben: Esterházy Agnes grófné,
Oszy Devalda és Willy Tritsch.

Holnapról: **HARRY PIEL**
lequjabb filmje.

Elítélték a bucuresti-i pályaudvar tüntetőit.

A hadbíróóság súlyos büntetést rótt a kommunista rendezőkre.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A hadbíróóság ma hirdette ki ítéletét a pályaudvari tüntető munkások perében. A bíróság Imre Aladárt egy évi, Mendelovics Jakabot és Schein Salamont négy havi, a többi vádlottakat két héttől két hónapig terjedő fogházra ítélte. Négy vádlottat felmentettek. Az elítéltek politikai jogait a büntető törvénykönyv 22-ik szakasza értelmében hat évre felfüggesztették. Imre Aladár és elítélt társai felbezték az ítélet ellen.

Kifutófiából pénzbáró.

Bronner Sámuel karrierje és bukása.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Bronner Sámuel, az osztrák pénzvilág egyik egykori koronázatlan fejedelme — mint azt nemrégiben megirtuk — fizetéképtelen lett és bankja csődbe jutott. Bronner méltó társa volt Castiglioniak és Boselnek, őt is a konjunktúra lendítette mérhetetlen magasságokba és őrajta is beteljesedett Hermann Prak híres mondása: pénzt szerezni könnyebb, mint megtartani.

Bronner 1902-ben kezdte meg pályafutását Kassán 15 éves korában. Egy tescheni kofának volt a fia, aki protekció révén az ottani Deutschberger likörgyárba került. Még a nevét sem tudta rendesen leírni, mert képzettsége mindössze két elemi osztály volt. Rendes, csendes fiúnak mutatkozott Kassán, kifutóként működött. De nem sokáig maradt a likörgyárban. Alig, hogy egy kicsit megemberesedett Mährisch-Ostrauba ment, ahol a Sichtenstein gyár detailüzletébe állt be kimérőfiúnak. Itt is csak egy évig maradt. Nyakába vette a falukat és pántlikával, miegymással házalni kezdett. Ez volt Bronner első „önálló üzlete”. Ezen szerzett egy kis pénzt és kocsmát nyitott Mährisch-Ostrauban.

A háború alatt kiszagolta a konjunkturát és mint szeszügynök működött. Hadiszállításokat szerzett és aztán megalakította a Verein der Spiritusindustriet. Kitünt, hogy nagy „szervezőtehetség”. Ezután jött a forradalmak konjunkturája. Hatalmas áruraktárt létesített a tescheni plebiscit-területen és jól számított, mert a szeszt tizszeres áron értékesíthette. Az új államalakulás idejében nagy szeszcsempészést folytatott és 1921-ben 60 millió csehszlovák koronával költözött el Bécsbe, mivel a csehek már kiadták az elfogató parancsot ellene. Pénzbáró lett, akárcsak Bosel és Castiglioni.

Bécsben ért el Bronner tündöklése csúcspontjára. Vagyona a tőzsdei spekulációk révén megsokszorozódott és részt vett a legvakmerőbb manőverekben. Aztán jött a frankkontremin, amely neki is nyakát törte. Már úgy volt, hogy nem marad semmije, „csupán” 28 millió aranyfrankja, amit kivitt magával Párisba. Ekkor öngyilkos akart lenni, de ebben megakadályozták. Külföldre ment pihenni és szánálni magát, de közben bankja fizetéképtelen lett. Bátyja, aki az ő révén lett Berlinben többszörös milliomos, nem segített rajta.

Most aztán bekövetkezett a csőd is. Ha ki is uszik belőle Bronner, alig marad többje egy-két milliócskánál. Mindenesetre elég arra, hogy valami új üzletre adja magát és megpróbáljon ismét talpraállni. És ez könnyen is menne, ha most is 1921-et íránk s nem 1927-et.

Aradi gyermekek zsarolóbandája

Elfogták a Fekete Kereszt-társaság tagjait. — Fiatalokor gyermekek különös pénzszerző ötlete.

(Arad, március 2.) Az aradi államrendőrség nyomozása a „fekete kereszt” titkos aradi társaság leleplezésére ma eredménnyel járt. A mint megírta az Aradi Közlöny, több aradi kereskedő kéz és gépirásos levelet kapott, amelyek fenyegetésekkel akarták kényszeríteni a kereskedőket, hogy nagyobb összegű pénzt tegyenek le a levelekben megállapított helyen. Egyik ilyen levél, amely gépirással volt írva, figyelmeztetett egy kereskedőt, hogy ma délelőtt tizenegy órára tizenötezer lejt helyezzen el egy Óvár-téren levő ládában, mert ellenkező esetben a levél írója a fekete kereszt nevében nyilvánosságra hozza a kereskedő állapota-

gos üzelmét. A levél a rendőrségre került és ma délelőtt fél tizenegy órakor három detektív lesben állott az Óvár-téren és figyelte a levélben jelzett ládát. Pontosán tizenegy órakor egy fiatal fiú közlekedett a ládához, felnyitotta annak tetejét és kutatni kezdett benne. A detektívek elfogták és a rendőrségre kísérték. Ott beismerte, hogy a detektívrezények hatása alatt két barátjával összebeszélte, hogy ilyen módon szereznek pénzt. Megnevezte a barátját is, akik közül az egyik egy ismert aradi hivatalnoknak kiskorú fia, aki a gépirásos leveleket írta. Mindhármukat letartóztatták és átadják őket a kiskorúak bíróságának.

Megkezdődik

a hősi halottak exhumálása Aradon

Erőteljes munkába lépett az aradi Hősök sirja egyesület.

(Arad, március 2.) Jelentős és eredményes munkálkodást fejt ki az aradi „Hősök sirja” egyesület, amely csendben, de annál több eredménnyel végzi nemes, nagy feladatát. Az egyesület végrehajtóbizottsága, Popoviciu kapitánnyal az élén, még ebben a hónapban megkezdte a munkálatokat a mikelakai hősök temetőjének rendezésére és a hősi halottak exhumálására. Munkájukat azonban nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy a mikelakai katonai temető irattára 1918-ban, a forradalom alatt eltűnt. Így azután hiányzanak a pontos adatok az ott eltemetettekéről. Miután a bizottság értesülése szerint a katonai temető irattára itt van valakinél Aradon, arra kéri az irattár jelenlegi tulajdonosát, hogy adja vissza a lajstromokat az egyesületnek, miután ő azoknak amúgy sem veheti hasznát. A lajstrom segítségével viszont igen könnyen el tudnak igazodni aztán a sírok között.

A Hősök sirja egyesület városi irodájában ma megjelent Babescu Victor, a Josif Vulcan iskola igazgatója, aki az iskolát alapító tagnak vétette fel s azonnal be is fizette az 1000 lejt. Ugyancsak a mai délelőtt folyamán megjelent Koch Dániel aradi műszaki kereskedő is, aki átadott 15.000 lejt, amit az egyesület nemes céljaira ő maga összegyűjtött. A munka buzgón folyik tovább és valószínűleg rövidesen tekintélyes összeg áll majd az egyesület rendelkezésére, amellyel aztán megvalósítható lesz a nemes, nagy törekvés: a hősök emlékeinek ápolása, istápolása.

Szerelmesek tragédiája.

Kettős halál a hiányzó házassági kaució miatt.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Tegnap délelőtt halálos szerelmi dráma játszódott le az eger—putnoki vasutvonal mentén Tihaméri állomás közelében. Kiss György csendőrmester karabélyával agyonlőtte szerelmét, Kovács Mária-t, aztán önmaga ellen fordította a fegyvert. Mindketten meghaltak. A megrendítő szerelmi tragédia előzményei a következők:

A hevesmegeyi Tornalelesz községben Kiss György csendőrmester éveken át udvarolt a falu legszebb leányának, Kovács Mária-nak. A fiatalok nagyon szerették egymást, de nem léphettek házasságra, mert Magyarországon a csendőr csak hat évi szolgálati idő után, kaució letétele mellett házasodhatik meg. A szolgálati időből még sok volt hátra, a pénz is hiányzott és ráadásul a mult héten az őrmestert áthelyezték Egerbe. A leány követte ide is szerelmét. Együtt is laktak. Tegnap reggel kimentek a szerelmesek a tihaméri állomás felé. A patak hidján állottak meg, ahonnan az őrmester lekiáltott a szomszédos hordógyár munkásaihoz:

— Emberek, vigyázzatok! Tíz perc múlva innen két halottat kell elszállíttatnotok.

Ezzel lement a leánnyal a hid alá és karabélyával szívenlőtte. Aztán visszament a hidra és újból lekiáltott:

— Emberek! Egy halott leány fekszik a

hid alatt, mindjárt meghalok én is. Értessétek a hatóságokat.

Ezután leszaladt és a leány holtteste mellett szívenlőtte magát. A lövés zajára előke-rült emberek és a hatósági orvos két halottat találtak a hid alatt. A tragikus sorsu szerelmes pár iránt az egész környéken nagy a részvét.

Mulatság.

Tánc- és szépségverseny az aradi árvizbálon.

(Arad, március 2.) Az idei farsangnak valóban méltó befejezése volt a tegnap esti aradi árvizbál. A ragyogóan sikerült táncmulatság anyagi és erkölcsi eredménye kielégítette az ötletes és agilis rendezőset; nemcsak azért, mert a nagyszámu előkelő közönség minden tagja felejthetetlen emlékeket hozott a hamvazószerdára, hanem, mert a bál jóvedelméből segílyt nyujthatnak az elmúlt esztendő árvizkárosultjainak. A közönség a késő reggeli órákig maradt együtt a Kulturpalota termeiben, ahol fáradhatatlanul és szünet nélkül folyt a tánc. Lázás izgalom és lelkes hangulat között tartották meg aztán a hajnal órákban a tánc- és szépségversenyt. A közönség hatalmas kört alkotott, amelynek közepén táncoltak Aradváros legjobban táncoló párjai. Az emelvényen helyet foglalt a zsüri, akik a közönség egyhangu helyeslésével megállapították, hogy kik a táncverseny győztesei. A zsüri tagjai a következők voltak: Prodan tábornokné, Dimitriuné, özv. dr. Mann Adolfiné, Domán Sándor és Chirculescu őrnagy. A táncverseny befejezése után — a zsüri döntése szerint — az első díjat Stauber Margit — Kornis Pál, a másodikat Paunescu alezredesné és Ghirculescu főhadnagy, a harmadikat Farkas Lili és Lupu hadnagy nyerték. Az eredmény kihirdetését a közönség élénk tapsal honorálta.

A szépségverseny ugyancsak nagy izgalmak és érdeklődés közepette folyt le. Nagy tömegekben vásárolták a szépségverseny jegeit és izgatottan figyelte mindenki az eredmény kihirdetését, amely a következő volt: A szépségverseny első díját Aszlán Baba harmincezer szavazattal nyerte el, a másodikat Frischholz Gizi huszonegyezer szavazattal és a harmadikat dr. Costa Györgyné tizenhatezer szavazattal nyerte meg. A táncverseny két első nyertese egy-egy gyöngyfüzért, a szépségverseny három győztese pedig egy-egy üveg pezsgőt kaptak a bál rendezőségétől.

Lapelárusítóinkhoz!

Felhívjuk lapunk elárusítóit, hogy a bizományba küldött lapokat a megadott kimutatás alapján minden hónap első napjaiban pontosan elszámolni és a hírlapok ellenértékét a kiadóhivatalnak beküldeni sziveskedjenek. — Egyidejűleg arra kérjük elárusítóinkat, hogy makulatura elkerülése végett mindenkor tudassák velünk, ha a küldött mennyiség sok, hogy azt redukáljuk

KÖZGAZDASÁG.

Készül az új védjegy-törvényjavaslat.

Rövid időn belül a legfőbb törvényhozó tanács elé kerül. — Milyen intézkedései vannak a javaslatnak?

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Még a múlt kormány ideje alatt megkezdte a munkaügyi minisztérium a védjegyek tulajdonjogának biztosításáról szóló törvényjavaslat elkészítését. A javaslat a kormányváltás miatt nem kerülhetett a parlament elé, most azonban újra munkába vették és közelebről már a legfőbb törvényhozó tanács veszi vizsgálat alá. A javaslat gyári, vagy védjegyeknek tekint minden, az egyes árukat megkülönböztető jelet, kivéve azokat, amelyek csupán betűkből, vagy számokból vannak összeállítva. Védjegyül nem alkalmazhatók a királyi család tagjainak arcképei s külföldi uralkodóké sem, törvényes feljogosítás nélkül, továbbá magánemberek arcképe sem az illetők, vagy negyedizigleni rokonok beleegyezése nélkül.

A védjegy jog az illető termény megszünésével együtt szüntelen megszűnik, átruházható, de csak az illető vállalat egészével együtt. A védjegy prioritását megszerzi az illető cég által is, ha azt valamilyen törvényesen elismert kiállítás, vagy mintavásáron használja s azután legfeljebb hat hónapon belül használatba is veszi.

A törvény rendelkezései a belföldiekkel egyenlő jogot adnak a védjegy szempontjából

a Romániában kereskedelmi, vagy ipari telepekkel rendelkező külföldi vállalatoknak is. A bejegyzés érvényessége tizenöt év s ez az idő meghosszabbítható, ha a meghosszabbítást lejárta előtt három hónappal kérik. A berni nemzetközi iroda által bejegyzett védjegyeket az iparügyi minisztérium mindig közölni fogja.

A védjegyek hamisítói a törvény 5000—100.000 lej bírsággal bünteti és a bíróságok az ítéletet az elítélt költségén teszik közhírré. Elrendelheti ezenkívül a bíróság az illető termékek, sőt az előállításukra szükséges berendezések konfiskálását is, illetőleg azokat annak a cégnek ítélni oda, amelynek védjegyét hamisították.

Ha egy külföldi árunak ugyanaz a védjegy, mint egy belföldinek, úgy a külföldi áruk behozatala, sőt az országon való átvitele is tilos és a vámhivatalok kötelessége a védjegyeket ellenőrizni és a tilos árukat elkobozni. Azok a védjegyek, amelyek az impériumváltás időpontjában a csatolt területeken törvényesen be voltak jegyezve, azt a jogukat megtarthatják a bejegyzési határidő megszűnéséig.

A védjegyekről szóló törvényjavaslat már a jelen ülés szakban tárgyalás alá kerül.

Zürichben 3.15, Párisban 15.65 a lej

Helyi valutaárak. (Március hó 2.)
 Kifizetések: Berlin 41, Amsterdam 69.20, Newyork 172, London 838, Páris 6.82, Milánó 7.63, Prága 5.12, Budapest 30.20, Zágráb 3.04, Bécs 24.37, Zürich 33.20. — Áru: Márka 41, dollár 171, francia frank 6.80, olasz lira 7.60, cseh korona 5.12, pengő 30.50, dinár 3, osztrák schilling 24.30, svájci frank 33. — Pénz: Márka 39, dollár 169, francia frank 6.40, olasz lira 7.20, cseh korona 5, pengő 30, dinár 2.90, osztrák schilling 24, svájci frank 35.70. — Irányzat: lanyha.

Zürichi tőzszenyitás. (Március hó 2.)
 Berlin 123.25, Amsterdam 208.10, Newyork 520, London 2522.50, Páris 20.34.50, Milánó 22.75, Prága 15.40, Budapest 90.90, Belgrád 9.15, Bucaresti 3.15, Varsó 58.07.50, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdezárlat. (Március hó 2.)
 Berlin 123.25, Amsterdam 208.10, Newyork 519.87.50, London 2522.62.50, Páris 20.34, Milánó 22.75, Prága 15.40, Budapest 90.90, Belgrád 9.15, Bucaresti 3.15.

Bucaresti-i tőzsdezárlat. (Március hó 2.)
 Devizák: Páris 6.74, Berlin 40.65, London 830, Newyork 171, Milánó 7.52, Zürich 32.95, Bécs 24.15, Prága 5.08.50. — Valuták: Napoleon 690, márka 40, léva 1.25, török lira 0.88, angol font 825, francia frank 6.80, svájci frank 32, olasz lira 7.50, drachma 2, dinár 9.25, dollár 169.50, lengyel zloty 18, osztrák schilling 23.50, pengő 29, cseh korona 5.10.

— Országos fajbaromfi és galambkiállítás Aradon. Az aradi „Carierul” fajbaromfi, galamb és egyéb apró háziállatot tenyésztő egyesület március 12-én és 13-án az aradi Josif Vulcan (Kazinczy-u.) polgárliskola tornatermében nagyarányú, országos jellegű fajbaromfi és galambkiállítást rendez. Az egyesület a fajbaromfik tenyésztésének érdekében a mezőgazdasági kamarával karöltve már régen végez hatalmas munkát, úgy, hogy a nagy-szabásúnak ígérkező kiállításon igen sok fajtiszta baromfi kerül bemutatásra. Ezenkívül a házinyulak tenyésztésére is nagy gondot for-

SPORT

● Országos autéverseny. Bucarestből jelentik: A Román Királyi Automobil Club tegnap rendkívül ülést tartott, amelyen Camarasescu elnök sajnálkozásának adott kifejezést, hogy az országutak nagyon elhanyagolt állapotban vannak s ezért fordulnak elő gyakran autóbalesetek. Indítványára a klub választmánya elhatározta, hogy memorandummal fordulnak a belügyminiszterhez és kérik fogják, hogy az országutakat, közutakat, valamint a megrongálódott hidakat a lehetőségekhez képest minél hamarabb hozzák rendbe. Az ülés különben elhatározta, hogy ez év tavaszán országos autéversenyt rendez, amelynek résztvevői az egész országot körülautózzák.

● Olasz vívóbajnok Budapesten. Budapestre érkezett, hogy Gombos magyar vívóbajnokkal vívóakadémiát rendezzen.

● O Posta Sándort amatőrre nyilvánítják. Budapestre jelentik: Érdekes döntést hozott a Vívószövetség elnöki tanácsa tegnap esti ülésén. Az elnöki tanács elfogadta a javaslatot, hogy a fegyelmi bizottságnak Posta Sándor világbajnok ellen hozott büntető végzését hatályon kívül helyezik. Posta ugyanis Pallavicini fegyelmi ügyével kapcsolatban megjelent hírlapi közleményekért megadta az elégtételt Warknernek és így semmi akadálya sincsen annak, hogy a március negyedikére összehívott tanács Postát ismét amatőrre nyilvánítsa.

Mozi.

xx A Prágai diák című filmet Eszterházy Ágnes, Conrad Veidt és Werner Krauss csodálatos művészetükkel vitték diadalra, mely Hans Heins Ewers, az Alraune szerzőjének regénye nyomán készült. A grandiózus kép az aradi Apolló színházban kerül vetítésre és az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx A lakásnélküli ur a címe annak az új vigjátéknak, mely az aradi Uránia mozgószínházban kerül vetítésre. A film Bécs régi és vidám éjszakai életét varázsolja elénk és üdítően hat, hogy a néző elmerülhet néhány meggyőzően ebben az ötletes, kacagtató és vigéletben. A vidám és kacagtató jelenetek gyors egymásutánban követik egymást és a nézőtér állandóan kacag. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Jön! Halálrózsák: Conrad Veidttal.

Rádó-műsor.

Csütörtök, március 3. Wien—Grác. 20.05. A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. — Pozsony. 18. Hangverseny. — Zágráb. 20.30. Vidám esti zene. — Milano. 21. Hangverseny. — 22.45. Jazz-band. — Breslau. 20.10. Operettelőadás. — Prága. 16.30. Hangverseny. — London—Daventry. 21. Hangverseny. — 26.30. Tánczene. — Leipzig. 16.30. Hangverseny. — Stuttgart. 21.30. Operettelőadás. — Frankfurt a. M.: 20.30. Hangverseny, utána kávéházi zene. — Róma. 17.15. Hangverseny. — Berlin. 20.10. Operettelőadás. — 20.30. Tánczene. — München. 19.30. Operettelőadás. — Budapest: 9. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. — 14. Kortárselőadás. — 15.30. Gyermekmesék. 17.00. Az opera kamarazenekarának hangversenye. — 18. Rodaloni előadás. — 20. Hangverseny, utána jazz-band.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közölttekérei nem vállalunk felelősséget.

Aradi Tejcsarnok fiókja

Piata Catedrala (Tőkölly-tér) 14.
MEGNYILT!

Az aradi Apollóban

ma, csütörtökön

Prágai diák.

Főszereplők: Eszterházy Ágnes,

Conrad Veidt, Werner Krauss

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9-kor kezdődnek

dit az egyesület, amely a kiállítás változtatóságát mozditja elő. A nyerteseket 60 darab arany és ezüst éremmel, valamint díszoklevelekkel fogják jutalmazni. A kiállítókat az egyesület vezetősége felkéri, hogy legkésőbb március 7-ig jelentkezzenek Weber Gusztáv egyetemi titkár Str. Virginia Hutoran (Erzsébet-u.) 10. szám alatti lakásán.

Meghalt a pesti mánás cigány.

A híres primás tragédiája, aki az orosz cárnak, a román királynak és a walesi hercegnek muzsikált.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Régi, híres cigányprimás életére tett pontot — a halál. Meghalt 75 éves korában Balogh Károly, a letűnt 90-es évek cigányprimása, a kitársai csak mánás cigány néven emlegettek. Balogh Károly fényes karriert futott be. Már 17 éves korában felkerült a vidékről Budapestre, ahol rövidesen a mánások kedvence lett bandájával. Amikor a walesi herceg Budapesten tartózkodott, napokig gyönyörködött esténként Balogh Károly hegedűjátékában. De híre csakhamar bejárta egész Európát. Elkerült bandájával az orosz cári udvarba, ahol játékaival annyira elbűvölte egy orosz ezredes leányát, hogy a leány minden ellenzés dacára is férjhezment a híres cigányhoz. — A különben is takarékos Balogh Károly tekintélyes hozományt kapott és összegyűjtött vagyonából Budapesten 3 emeletes bérházat vásárolt magának. A muzsikájáért kitüntetést kapott Balogh Károly az orosz cári és a román királyi udvartól is.

A mánások primásának tragédiája akkor kezdődött, mikor kitört a háború. Ekkor eladta 3 emeletes házát és minden vagyonát hadikölcsönbe fektette, mely az összeomlással elértéktelenedett. Így öregségére nyomorba jutott, úgy, hogy párját ritkító hegedű és pipagyűjteményét is kénytelen volt lassanként eladogatni.

200 cigány zenéje mellett kísérték ki ma az utolsó útjára Balogh Károlyt, akinek sírjánál szívbemarkolóan szóltak a megsomorodott hurok: „Léhullott a rezgőnyárfa ezüstszínű levele...”

Az aradi Urániában ma, csütörtökön

Lakásnélküli úr.

Kitűnő vigjáték. Főszerepben:

BOB DODY.

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9-kor kezdődnek

Tavaszi női- és leányka felöltő és ruhaidonságok megérkeztek, feltűnően olcsó árakban.

Tavaszi felöltők 1200 lejtől.

Kérem a címre figyelni!

Juliu PLESZ Gyula cég

Központi ruhanagyáruháza Arad, a színház hátsó bejáratával szemben.

Szövet ruhák 500 lejtől.

Szolid kiszolgálás!!

Külön angol és francia mérték utáni szabóság. Győződjön meg saját érdekében utólagos ellenőrzéséről.

APRO HIRDETÉSEK.

Füldivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szövegértés ára hétköznap 4 lej — bányászati 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kiadott szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket, amelyek tartalmánál fogva eredeti kiadványban nem közölhetők, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

EGLEO

fogpászta a legideálisabb higiénikus fogápolószer és szájzsugallatoló.

Alkalmazás.

KÖNYV és papírkereskedés intelligens tanuló keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 16287

CUKRASZEGÉD felvétetik Wild cukrászda. 1227

KÉRESEK vidékre azonnali belépésre egy jobb leányt házileánynak, ki főzni tud s a háztartás minden ágában járatos. Ugyanoda egy megbízható, tisztességes leány keresteik italmérés vezetéséhez. Jelentkezni lehet Melchner, Damjanich-ucca 8. sz. alatt. 1232

SZANTÁST vállalkozó frakctrommal. Lukács József Gai, Str. I. Ionu Granga. 1230

EGYEDÜL álló ur földbirtokos, keres háztartása vezetéséhez egy gazdasághoz értő független nőt. Ajánlatok kéretnek családi állapot és fizetési igénye megjelölésével. „Rendszerető” jellege alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 1231

MALOMMUNKÁS józan, szorgalmas, kinek felesége takarítást vállal felvétetik Braun malomban Ujmicelacán. 10407

Lakás.

MODERN 4 szobás fürdőszobás lakás április 1-re kiadó. Arad, Str. Bolinteanu (Arany János-ucca) 2. 1229

Vétel és eladás.

BÖRÖNDÖK, porzások, porzások, réz gyermekágy, festmények, antik szalonnok, antik szekrények, tükrök, hálók, ebédők, uriszoba, szalon, konyhaberendezések, fotelok, gyermekbicikli, gyermekhintaszék, asztalok, székek, fürdőszék, gyermekkoscsik, tisztító látszó, férfi és női ruhák, szőrmék, villanylámpák, vitrin tárgyak, porcellánok, storeok, plüsch terítők stb. eladók. Salgóne, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

EGY szép „Phönix” páma eladó. Értekezni lehet Arad, Bulv. Regina Maria 13a. házfelügyelőnél. 1237

BIZOMÁNYBA KÉRESEK dísz tárgyakat, bördöndöket, mü- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyeget, közszükségleti cikkeket, férfi ruháneműt, egyes butordarabokat stb. — Salgóne, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

MACCLATURA PAPIR 5 ligros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

Ingtalan.

BELVÁROSI ur magánház 3 szobás, fürdőszobás lakással, kerttel és autogarázssal lelépés nélkül kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1224

ELADÓ Arad mellett 50 hold szántóföld. Cím Gáji posta. 1197

Üzletek.

JÓFORGALMU üzlethez megfelelő tőkével társat keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1234

SAROK üzlethelyiség Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 3. átjáró házban két bejáratú kiadó. Bővebbet Strada Eminescu 5. 1234

Bankkölcsönöket

helybéli ingatlanokra való betétlézés mellett folyósítanak. 16422

Hausz Iroda Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12. szám.

Sarokház

Aradon, Piata General Bernat (Haltér) 1. sz. alatt, 52 méter hosszú uccai fronttal, négy lakással, hat üzlethelyiséggel, (közöttük egy nagy helyiség azonnali birtokba vehető), előnyös áron és fizetési feltételek mellett **ELADÓ**.

Közelebbiek megtudhatók a Medgyesi Bank aradi fiókjánál, Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. sz. alatt. 1202

Harisnyákban meglepő olcsó árak!

LUSZTIG és BERGER

Arad, Regina Maria 24. (Fóter)

speciálisták

Cégünk nívója garantálja jó minőségünket!

Trikóruha és Lumberjack újdonságok érkeztek

Kiskereskedők figyelmébe!

Mielőtt cukorka- és csokoládé szükségletét beszerzi, okvetlen keresse fel a Bonbonerie „Palatul“-t, hol minden fajta árut állandóan dusan felszerelt raktárból előnyös árak és figyelmes kiszolgálás mellett bocsájtok rendelkezésre. Bonbonerie „Palatul” Arad, Str. Alexandri L. szám (volt Gábor-üzet.)

Női harisnya 20-25% áreszállítással! BOGYONAL, Arad.

Prima selyem harisnya (volt ár 148.-) most Lej 117.- Cérna fátöl (volt ár 145.-) most Lej 115.- Prima selyem főr (volt ár 125.-) most Lej 98.- Erős selyem főr (volt ár 105) most Lej 78.- Feltünős cérna harisnya (v. ár 175.-) most Lej 138.- Férfi cérna zokni! — G. ormek harisnyák! Női, férfi és gyermek keztyük! — Divatáruak, csipkék fehér és ecru színben!

Háztelkek olcsón eladók!

Ertekezni lehet: **Kalász János** börtületében Arad, Piata A. Iancu 8. (Szabadság-t.)

Végladás

nélkül melyen leszállított árban vásárolhat: Gyermekeharisnyát 15 lejtől, férfi-zoknit 22 lejtől, selyemharisnyát 95 lejtől. — Szvetterit, mellényt, Puloverit, kötött kabátot, férfi inget, nyakkendőt stb. stb. legolcsóbban:

Klein Lajosnál

Arad, 762

Str. Metanu 11.

Építetők figyelmébe!

Mindenemű építkezési és átalakítási munkálatakat nevezetesen: új építkezéseket, épületek jó karban tartását tervezéseket a legmodernebb kivitelben a legolcsóbb ár mellett elvállalja:

Eberlein Ferenc

Építészeti Irodája Arad, Str. Vicentiu Babes 12. (volt Kiss Ernő-ucca)

Gőzeséplőgarnitúrák

6, 8 és 10 HP. eredeti Hoffher és átalakított magánjárók 19.0-14. évből, öt évi lefizetésre eladók.

Friedrich Testvérek gépgyára Timisoara. 1236

A Rheinisch-Westfälische

Sprengstoff A. G. vezérképviseletét

TROLIT gyártmányokban átvettük.

TROLIT lemezek, fekete, fehér, sima moiré és kockás minta stb.

TROLIT radak

állandóan raktáron gyári árak mellett. A legjobb rádió, telefon, táviró szigetelő anyag:

Telefongyár, Timisoara, Bulev. Carol 46. Tel. 19-03. Sürgőcím: „TRANSMITTER”.

Hegesztünk

elektromosan minden méretű repedt, törött géprezst, motorfejeket, tengelyeket stb. teljes garancia mellett.

Friedrich Testvérek gépgyára Timisoara.

Garanonci portland cement,

Élesdi mész

Gipsz

kapható:

Kornis Zsigmond & Márton

cégnél.

Nagybani eladás: Arad, Bulv. Regele Ferdinand No. 4. (Aosav-palota) Telefon 9-18.

Kisbányai eladás: Arad, Bulv. Regele Ferdinand No. 48. Telefon 6-54. 1226

Primăria Municipiului Arad.

Serviceul Administrativ.

No. 3820-1927.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință publică, că la serviciul pompierilor al Primăriei Municipiului Arad, se află vacant un post de subcomandant cl. I. cu salar de bază de 750 lei plus accesoriile legale.

Doritorii de a ocupa acest post, pe lângă petițiune, care se va înainta în termen de 15 zile dela data publicării în Monitorul Oficial al Municipiului vor anexa următoarele documente:

1. Estrastul de naștere.
2. Certificatul medical, obținut dela medicul circ. din care sa rezulte, că este pe deplin sănătos.
3. Certificatul de studii.
4. Dovadă, că a satisfăcut serviciului militar.
5. Dovada, ca are praxa receruta la pompieri.

Concurenții trebuie să fie cetățeni români și să posede limba oficială a statului.

Postulanții, cari ocupă vre-o funcțiune publică, vor înainta cererea prin autoritatea la care funcționează cu referințe din partea acelei autorități.

In lipsă de candidați, car posedă studiile cerute de regulamentul statutului funcționarilor publici, se vor numi și persoane cu calificăție mai inferioară, cu observare, că salarul de bază și indemnizația specială vor fi stabilite corespunzător.

Arad, la 21. Februarie 1927.

Primar: Secretar comunal:

Dr. Angel. Stefanuț

50 lej megtakarítás!

Csak 80 lejbe kerül

havonta ha

előfizeti

az

Aradi Közlöny-t

130.— lejt ad ki, ha lapunkat példányonként vásárolja!